

Ministerstwo
Finansów

Departament Polityki Wydatkowej

Analiza wydatków na administrację publiczną, w tym klasyfikowanych w działach 750 *Administracja publiczna* i 751 *Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa i sądownictwa*

Warszawa, sierpień 2019 r.

Dokument „Analiza wydatków na administrację publiczną, w tym klasyfikowanych w działach 750 *Administracja publiczna*” i 751 *Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa i sądownictwa* został opracowany przez pracowników Departamentu Polityki Wydatkowej w Ministerstwie Finansów od IV do XII 2018 r.

W celu ponownego wykorzystywania treści informacji zawartych w dokumencie osoby lub podmioty pobierające te informacje są zobowiązane do:

- 1) poinformowania o źródle, czasie wytworzenia i pozyskania tych informacji, poprzez podanie pełnej nazwy Ministerstwa Finansów lub nazwy skróconej – MF;
- 2) poinformowania o przetworzeniu informacji ponownie wykorzystywanej.

Ministerstwo Finansów nie ponosi odpowiedzialności za treść informacji przetworzonych przez podmiot ponownie wykorzystujący te treści.

Spis treści

Wstęp.....	4
Działy 750 i 751 klasyfikacji budżetowej w ujęciu historycznym.....	5
Administracja publiczna jako część budżetowa	7
Wydatki klasyfikowane w działach 750 <i>Administracja publiczna</i> i 751 <i>Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa i sądownictwa</i>	8
Wydatki na wynagrodzenia w administracji publicznej jako jedna z najważniejszych pozycji w dziale 750 <i>Administracja publiczna</i>	16
Wydatki na administrację publiczną ujęte w innych działach klasyfikacji budżetowej.....	16
Wydatki na administrację publiczną w rozdziałach z numerem końcowym „95”	18
Wydatki na administrację w budżecie zadaniowym.....	21
Podsumowanie i wnioski.....	23
Załącznik	25
Spis tabeli, wykresów i rysunków	35

Wstęp

Pojęcie „administracja publiczna”, występujące w wielu aktach prawnych (w tym m.in. Konstytucji¹, ustawie *o działach administracji rządowej*² czy rozporządzeniu Ministra Finansów *w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych*³), nie jest w tych regulacjach wprost zdefiniowane. Przykładowo to pojęcie jest używane do określenia:

- (1) zakresu działalności państwa (art. 63 Konstytucji),
- (2) działu administracji rządowej (art. 5 ustawy z dnia 4 września 1997 r. *o działach administracji rządowej*⁴),
- (3) części budżetowej (§ 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 grudnia 2009 r. *w sprawie klasyfikacji części budżetowych oraz określenia ich dysponentów*⁵),
- (4) działu klasyfikacji budżetowej (§1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. *w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych*⁶).

Mając na uwadze, że „administracja publiczna” ma różny zakres znaczeniowy (w zależności od kontekstu w którym występuje), również w niniejszym opracowaniu pojęcie to występuje w wielu znaczeniach, w zależności od analizowanego aktu prawnego lub okoliczności. Użyte w raporcie sformułowanie „wydatki na administrację publiczną” odnosi się zaś zarówno do wydatków dotyczących działalności administracji publicznej jak i wydatków administracyjnych (stanowiących część wydatków na administrację publiczną).

Raport stanowi podsumowanie analiz w jakim kontekście, kiedy i w jakich regulacjach prawnych z dziedziny finansów publicznych określenie „administracja publiczna” jest stosowane. Zbadano: regulacje prawne w zakresie klasyfikacji budżetowej (historia zmian w działach 750 oraz 751), wydatki na administrację publiczną ujęte w budżecie tradycyjnym oraz budżecie w układzie zadaniowym. Ponadto podjęto próbę wskazania, że wydatki na administrację publiczną są ujmowane także w innych – niż 750 i 751 – podziałkach budżetowych. Celem opracowania nie było wykazanie związków i relacji systemowych, jakie zgodnie z założeniami konstrukcyjnymi powinny występować pomiędzy podziałkami stosowanymi w klasyfikacjach, a nazwami tych podziałek.

¹ *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej* z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

² Ustawa z dnia 4 września 1997 r. (t.j. z 2019 r. poz. 945).

³ Rozporządzenie z dnia 2 marca 2010 r. (t.j. z 2014 r. poz. 1053).

⁴ Tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 945.

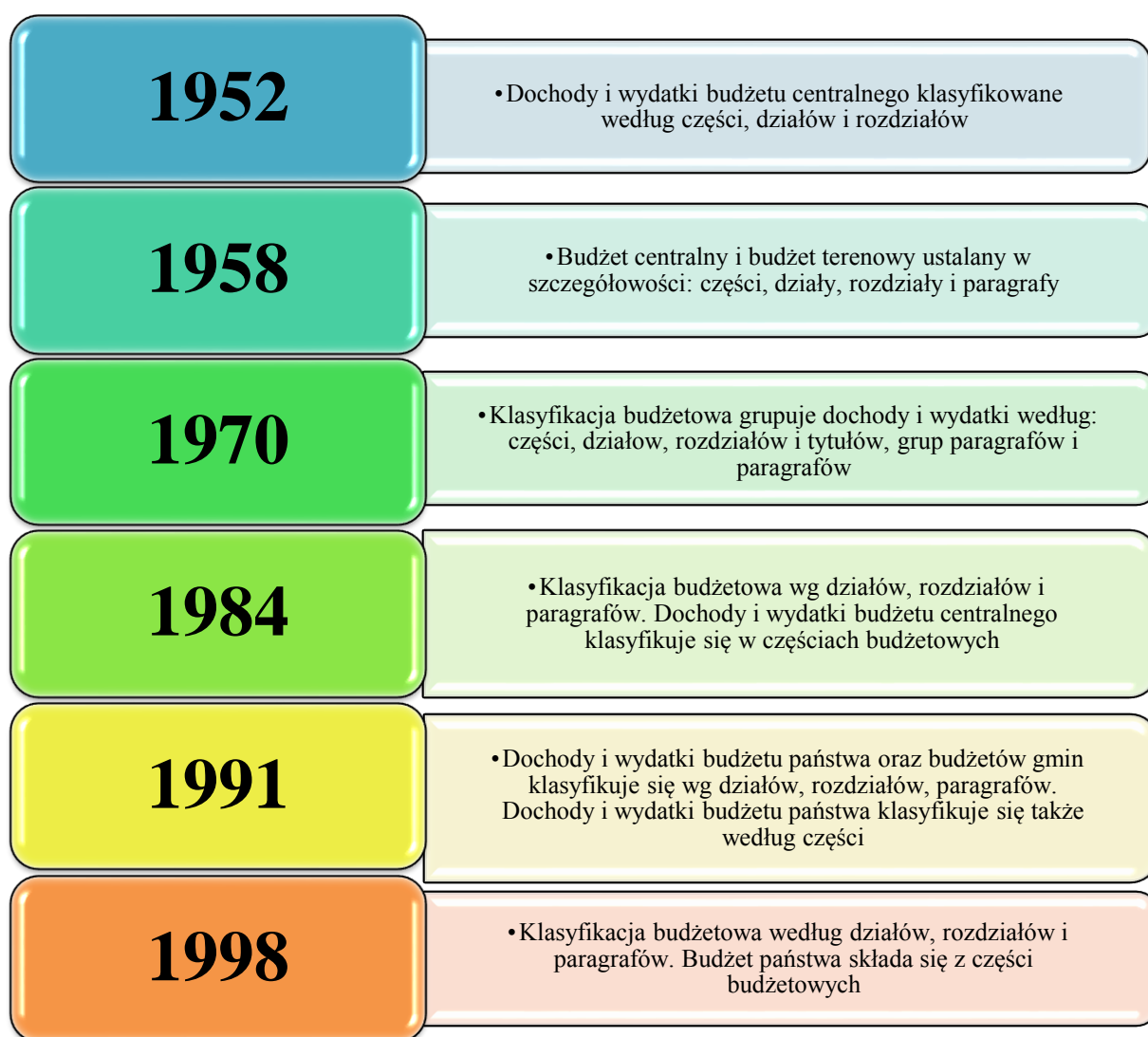
⁵ Tekst jednolity Dz.U z 2018 r., poz. 1177.

⁶ Tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r., poz. 1053, z późn. zm.

Działy 750 i 751 klasyfikacji budżetowej w ujęciu historycznym

Korzenie obecnej klasyfikacji budżetowej oraz podziału budżetu państwa sięgają rozwiązań przyjętych w obszarze systemu budżetowego w latach powojennych. Początkowo części budżetowe były jednym z wymiarów klasyfikacyjnych dochodów i wydatków budżetu centralnego. W 1984 r. ustawa *Prawo budżetowe*⁷ wprowadziła dwa pojęcia odnoszące się do systematyki ujmowania dochodów i wydatków, wskazując na (1) system klasyfikacji budżetowej według działów, rozdziałów i paragrafów oraz na (2) podział budżetu według części budżetowych, według którego dochody i wydatki również miały być klasyfikowane.

Rysunek 1 Główne zmiany w klasyfikacji budżetowej po II wojnie światowej

Źródło: opracowanie własne.

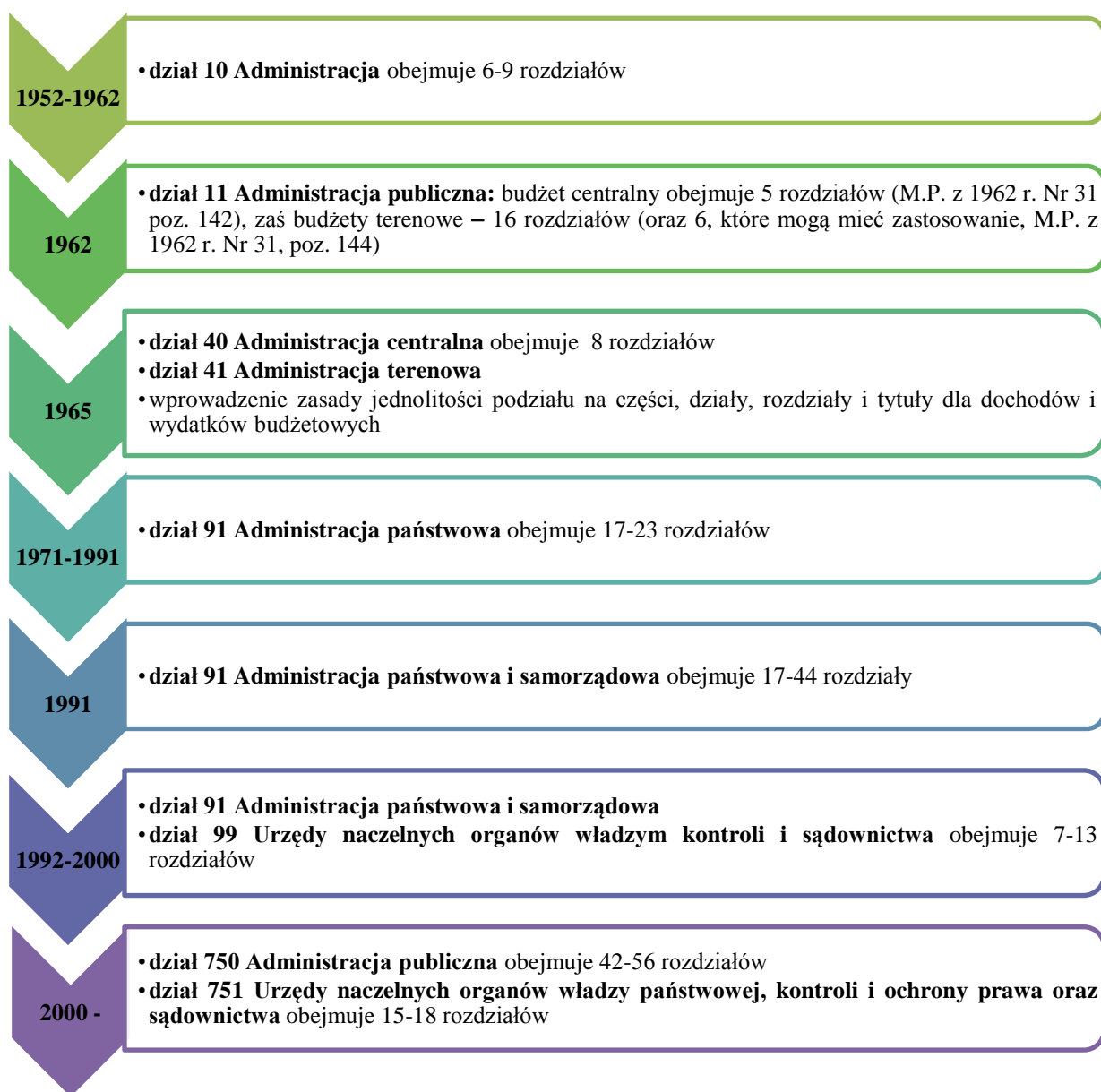
Definicje „działu” jako jednego z poziomów klasyfikacyjnych dochodów i wydatków, odnoszącego się do rodzaju działalności oraz „paragrafu” odnoszącego się do rodzaju dochodu i wydatku, w zasadzie nie zmieniły się od 1958 r. Zmieniała się natomiast definicja „rozdziału”, który początkowo odnosił się do wydatków na szczegółowe zadania lub ich

⁷ Ustawa z 3 grudnia 1984 r. (Dz.U. 1984 nr 56 poz. 283) uchylona 1 stycznia 1991 r.

grupy oraz szczegółowe źródła dochodów. W latach 70-tych, 80-tych i 90-tych, rozdziały odpowiadały określonym zadaniom (grupom zadań) lub też określonym jednostkom (grupom jednostek). Należy wskazać, że systematyka działów i rozdziałów była do 1965 r. różna dla dochodów i wydatków. Obowiązująca obecnie definicja „rozdziału”, odnosząca się do rodzaju działalności, została wprowadzona ustawą z dnia 26 listopada 1998 r. *o finansach publicznych*⁸.

Dział „Administracja”, jako jedna z podziałek klasyfikacyjnych, został określony w 1952 r. i przez lata był wielokrotnie modyfikowany.

Rysunek 2 Główne zmiany w ramach działu „Administracja” dokonane po II wojnie światowej

Źródło: opracowanie własne.

⁸ Dz. U. Nr 155, poz. 1014, z późn. zm.

Obecnie funkcjonujące działy 750 *Administracja publiczna* i 751 *Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa*, zostały ustanowione w 2000 r. na podstawie przepisów wykonawczych do ustawy z dnia 26 listopada 1998r. *o finansach publicznych*.

Na przestrzeni omawianych lat wiele zmian zachodziło również w niższych pozycjach klasyfikacyjnych. Szczegółowy opis zmian w działach 750 i 751 został zawarty w załączniku do niniejszego raportu.

Administracja publiczna jako część budżetowa

Niezależnie od wykorzystania pojęcia „administracja publiczna” do określenia działu klasyfikacji budżetowej, jest ono również stosowane w ramach podziału budżetu państwa na części⁹. Część 17. **Administracja publiczna**, została ujęta po raz pierwszy w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 23 września 1999 r. *w sprawie klasyfikacji części budżetowych oraz określenia ich dysponentów*¹⁰. Jej dysponentem jest minister właściwy do spraw administracji publicznej. Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 4 września 1997 r. *o działach administracji rządowej* dział **Administracja publiczna** obejmuje następujące sprawy: administracji, w tym organizacji urzędów administracji publicznej oraz procedur administracyjnych, reform i organizacji struktur administracji publicznej, zespolonej administracji rządowej w województwie, podziału administracyjnego państwa oraz nazw jednostek osadniczych i obiektów fizjograficznych, przeciwdziałania skutków klęsk żywiołowych i innych podobnych zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu powszechnemu, zbiorów publicznych i prowadzenia rejestru podmiotów wykonujących działalność lobbingową. Według *ustawy budżetowej na rok 2018* z dnia 11 stycznia 2018 r.¹¹, w tej części zostały sklasyfikowane następujące działy i rozdziały:

Tabela 1 Działy i rozdziały w cz. 17. Administracja publiczna w 2018 r.

Dział	Rozdział	Treść
750		Administracja publiczna
	75001	Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej
	75081	System powiadamiania ratunkowego
	75095	Pozostała działalność
754		Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa
	75422	Krajowe Biuro Informacji i Poszukiwań Polskiego Czerwonego Krzyża
851		Ochrona zdrowia
	85144	System Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie *ustawy budżetowej na rok 2018*.

Na przestrzeni lat 2001-2017, wydatki w omawianej części budżetowej były ponoszone w ramach działów: 710 *Działalność usługowa* (wydatki na Główny Urząd Geodezji i Kartografii oraz prace geodezyjne i kartograficzne w latach 2007-2015, obecnie ujęte w cz. 18. budżetu), 754 *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa* (od 2013 r. wydatki Krajowego Biura Informacji i Poszukiwań Polskiego Czerwonego Krzyża),

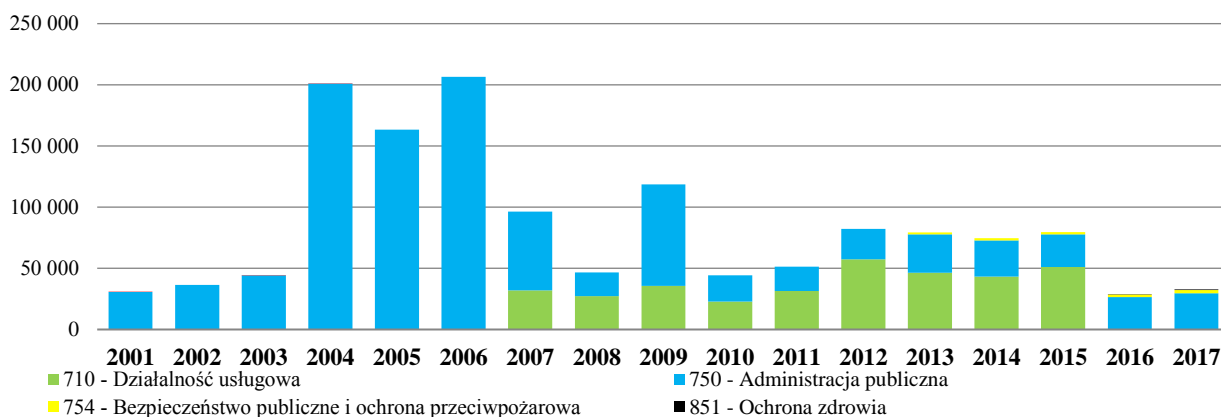
⁹ W zakresie administracji rządowej części budżetowe co do zasady odpowiadają działom administracji rządowej, którymi kierują poszczególni ministrowie (art. 114 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*, Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

¹⁰ Dz. U. Nr 78, poz. 880.

¹¹ Dz. U. poz. 291.

750 *Administracja publiczna* (w tym w okresie 2003-2006 ponoszone były istotne wydatki w rozdziale 75070 *Centrum Personalizacji Dokumentów*), 851 *Ochrona zdrowia*, 900 *Gospodarka komunalna* (w 2001 r. oraz latach 2003-2004). Łącznie wyniosły one w tym okresie 1 417 643 tys. zł.

Wykres 1 Wydatki części 17. *Administracja publiczna* wg działów [w tys. zł]

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu państwa za lata 2001-2017.

Wydatki klasyfikowane w działach 750 *Administracja publiczna* i 751 *Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa i sądownictwa*

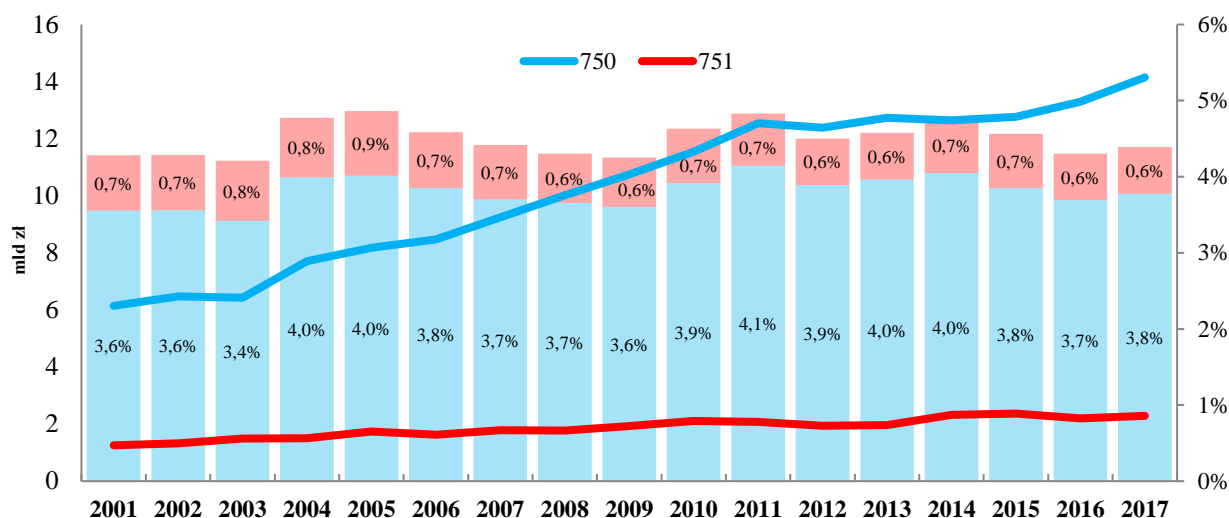
Wydatki w działach 750 i 751 są klasyfikowane od 2001 r. Wszystkie porównania dokonane w niniejszym rozdziale (jeśli nie określono inaczej) obejmują lata 2001-2017 r.¹² Rodzaje działalności (wg PKD) w ramach działów 750 i 751 przedstawia załącznik do raportu.

W 2001 r., w działach 750 i 751 sklasyfikowano odpowiednio nieco ponad 6 mld oraz ponad 1 mld zł wydatków budżetu państwa, czyli odpowiednio 0,39% i 0,08% PKB). W 2017 r. było to już odpowiednio ponad 14 mld oraz ponad 2 mld zł (0,71% i 0,12% PKB). Największy wzrost wydatków w tych działach nastąpił w okresie pomiędzy 2004 i 2011 r., w którym wydatki klasyfikowane w dziale 750 zwiększyły się o 62%, zaś w dziale 751 – o 37%. Łączne wydatki ponoszone w ramach omawianych działów stanowią corocznie 4-5% wydatków budżetu państwa (poniższy wykres). Dla porównania w budżetach Unii Europejskiej na lata 2015-2017, wydatki na *administrację* stanowiły 6-7% planowanych łącznych wydatków budżetu¹³.

¹² Ostatnie, dostępne na etapie prac nad raportem, sprawozdanie w wykonania ustawy budżetowej dotyczyło 2017 r.

¹³ Źródło: <https://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-en.htm> (data dostępu: 25.05.2018 r.).

Wykres 2 Wykonanie wydatków w działach 750 i 751 (lewa oś – wykres liniowy) oraz ich udział w łącznych wydatkach budżetu państwa (prawa oś – wykres kolumnowy)

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu państwa za lata 2001-2017.

Wydatki budżetu państwa były dotychczas klasyfikowane w ramach 59¹⁴ rozdziałów działu 750 oraz 16 rozdziałów działu 751 (poniższa tabela). Wydatki budżetu państwa poniesione do końca 2017 r. w dziale 750 wyniosły nieco ponad 175 mld zł, zaś w dziale 751 – ponad 31 mld zł.

Tabela 2 Wykonanie wydatków budżetu w działach 750 i 751 za lata 2001-2017 (wg tytułów – w mln zł)

Dział 750 Administracja publiczna	
Integracja z Unią Europejską	295,4
Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	37 504,8
Pomoc zagraniczna	1 499,9
Krajowa Szkoła Administracji Publicznej	145,4
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	29,7
Pozostała działalność	10 400,8
Współpraca naukowo-techniczna z zagranicą	1 032,2
Główny Urząd Geodezji i Kartografii	7,5
Działalność Krajowej Szkoły Skarbowości	21,9
Izby skarbowe	6 215,4
Urzędy skarbowe	32 112,4
Izby skarbowe i urzędy skarbowe	8 855,8
Urzędy kontroli skarbowej	7 503,9
Komisje egzaminacyjne	30,1
Pobór podatków	342,1
Placówki zagraniczne	14 390,6
Ośrodek Studiów Wschodnich	134,2
Komitet Kinematografii	3,9
Wybory do Sejmu i Senatu	6,2
Działalność informacyjna i kulturalna prowadzona za granicą	570,3
Polski Instytut Spraw Międzynarodowych	113,6
Polski Komitet do spraw UNESCO	19,9
Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej	4 480,0
Spis powszechny i inne	1 386,5
Polski Komitet Normalizacyjny	496,0
Kancelaria Polskiej Akademii Nauk	249,3
Komitety Naukowe Polskiej Akademii Nauk	14,9

¹⁴ 64 – uwzględniając tylko nazwy rozdziałów (wraz ze zmianami opisanymi w Tabeli 8).

Pomocnicze placówki naukowe i inne jednostki organizacyjne Polskiej Akademii Nauk	27,8
Rządowe Centrum Legislacji	328,1
Regionalne izby obrachunkowe	1669,0
Urzędy wojewódzkie	18 479,7
Urzędy marszałkowskie	596,5
Komisje poborowe	127,0
Rada do Spraw Uchodźców	9,9
Główny Urząd Cel w likwidacji	7,7
Izby celne i urzędy celne	17 592,6
Generalny Inspektorat Celny w likwidacji	1,0
Regionalne Inspektoraty Celne w likwidacji	0,2
Starostwa powiatowe	4,3
Centrum Personalizacji Dokumentów	3 131,1
Urząd do Spraw Cudzoziemców	450,3
Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne	1,2
Zadania realizowane w placówkach zagranicznych przez przedstawicieli organów administracji rządowej	104,3
Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	24,0
Wybory do Parlamentu Europejskiego	1,8
Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	5,1
Promocja jednostek samorządu terytorialnego	0,3
Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa/ Rzeczypospolitej Polskiej	342,0
Rada do Spraw Polaków na Wschodzie	1,0
Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich	249,4
Kwalifikacja wojskowa	133,8
Przygotowanie i sprawowanie przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej	325,6
Centrum Partnerstwa Społecznego "Dialog"	17,0
Egzekucja administracyjna należności pieniężnych	1 001,1
Władza Wdrażająca Programy Europejskie	538,9
Centrum Projektów Polska Cyfrowa	30,9
Działalność badawczo-rozwojowa	477,3
Działalność Krajowej Informacji Skarbowej	59,9
Samorządowe kolegia odwoławcze	1 682,0
Działalność Instytutu Zachodniego im. Zygmunta Wojciechowskiego	5,3
Ministerstwo Skarbu Państwa w likwidacji	10,2
System powiadamiania ratunkowego	158,3
Funkcjonowanie Rady i Biura Rady Dialogu Społecznego	10,8
Funkcjonowanie wojewódzkich rad dialogu społecznego	1,5
Razem dział 750	175 469,9
Dział 751 Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	
Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	20 412,9
Biuro Bezpieczeństwa Narodowego	191,4
Krajowa Rada Sądownictwa	143,9
Odnaczenia państwowe	79,9
Współpraca naukowo-techniczna z zagranicą	12,0
Pozostała działalność	862,9
Gospodarstwa pomocnicze	162,4
Integracja z Unią Europejską	3,1
Naczelne organy sądownictwa	6 302,7
Rzecznik Interesu Publicznego	26,2
Wybory do Sejmu i Senatu	461,7
Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie	646,7
Jednostki podległe Instytutowi Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	1 634,0
Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne	160,4
Wybory do Parlamentu Europejskiego	226,6
Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	361,1
Razem dział 751	31 688,0
ŁĄCZNIE	207 157,9

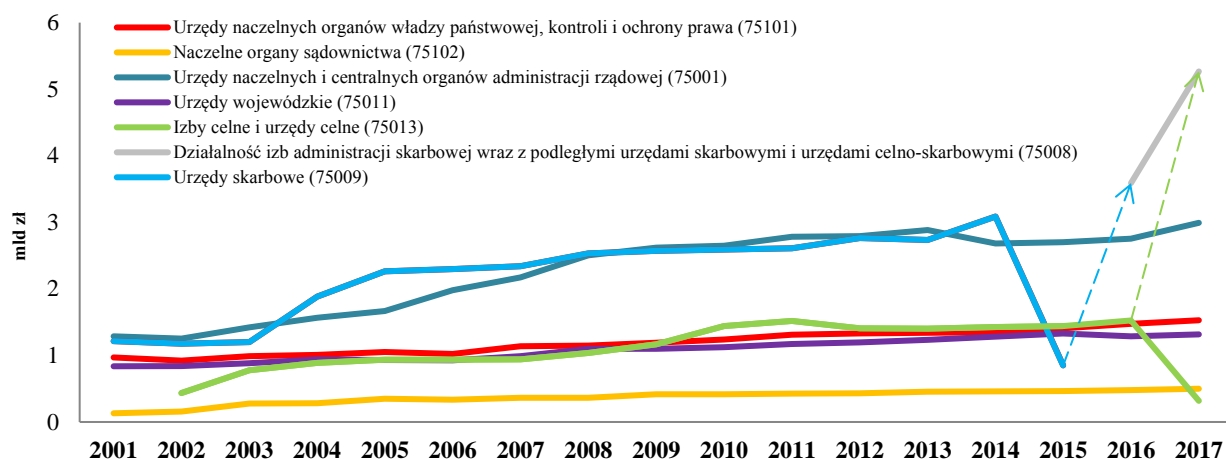
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu państwa za lata 2001-2017 (kolorem czerwonym zostały wyróżnione tytuły historyczne).

Większość wydatków działu 750, zostało poniesionych w czterech rozdziałach, tj.:

- rozdziale 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* (22%),
- rozdziale 75009 *Urzędy skarbowe* (18%),
- rozdziale 75011 *Urzędy wojewódzkie* (11%),
- rozdziale 75013 *Izby celne i urzędy celne* (10%).

Ponad 80% łącznych wydatków działu 751 zostało poniesionych w dwóch rozdziałach tj.: rozdziale 75101 *Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa* (64%) oraz rozdziale 75102 *Naczelne organy sądownictwa* (20%).

Wykres 3 Wykonanie wydatków w największych rozdziałach działów 750 i 751

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu państwa za lata 2001-2017.

W kolejnych latach zwiększa się, co do zasady, wysokość wydatków w największych rozdziałach działów 750 i 751. W latach 2015-2017 zmniejszyły się co prawda, wydatki m.in. w rozdziałach 75009 *Urzędy Skarbowe* oraz 75013 *Izby celne i urzędy celne*, lecz zmiana tam miała jedynie charakter „porządkowy”, związany z reformą administracji skarbowej i ujęciem znacznej części wydatków instytucji wchodzących w jej skład w zmienionym rozdziale 75008 *Działalność izb administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi i urzędami celno-skarbowymi*¹⁵ (powyższy wykres).

Spośród wszystkich rozdziałów działu 750, największy, w ujęciu nominalnym, wzrost wydatków w 2017 r. (w stosunku do 2001 r.), wystąpił w rozdziałach: 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* – o 1 706 mln zł oraz 75095 *Pozostała działalność* – o 1 275 mln zł. Ponadto, w 2017 r., w rozdziale 75008 *Izby skarbowe i urzędy skarbowe*, sklasyfikowano wydatki w wysokości 5 266 mln zł, jednak w ramach tego rozdziału nie były ponoszone wydatki w 2001 r. W ujęciu procentowym, największy, bo prawie 58-krotny wzrost wydatków wystąpił w rozdziale 75060¹⁶ *Pomoc zagraniczna*.

¹⁵ Do połowy lipca 2015 r., rozdział 75008 nosił nazwę *Izby Skarbowe*, następnie do końca 2017 r. – *Izby skarbowe i urzędy skarbowe*, zaś od 2018 r. – *Działalność izb administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi i urzędami celno-skarbowymi* (ostatnia zmiana dokonana rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 marca 2017 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, Dz. U. poz. 580).

¹⁶ Do końca 2011 r., rozdział ten był oznaczony numerem 75060, zaś od 1 stycznia 2012 r. – 75079.

W przypadku działu 751, wydatki nie są porównywalne, występują w nim bowiem wydatki o charakterze cyklicznym¹⁷ z tytułu organizacji wyborów: Prezydenta, do Sejmu i Senatu, do Parlamentu Europejskiego, samorządowych, jak również z tytułu organizacji referendum. Spośród wszystkich rozdziałów działu 751, w których corocznie były ponoszone wydatki, największy ich wzrost (w ujęciu nominalnym), wystąpił w rozdziałach: 75101 *Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa* – o 561 mln zł oraz 75102 *Naczelne organy sądownictwa* – o 369 mln zł. W ujęciu procentowym, największy, bo ponad 5-krotny wzrost wystąpił w rozdziale 75104 *Krajowa Rada Sądownictwa*.

Obok wydatków z budżetu państwa, środki publiczne w dziale 750 są planowane i wydatkowane także w ramach budżetu środków europejskich (BŚE), który został wyodrębniony na podstawie art. 117 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*. W latach 2010-2017, około 1-3% wydatków BŚE było sklasyfikowanych w dziale 750 (poniższa tabela), łącznie w 29 częściach BŚE. W ramach BŚE nie były w tym okresie ponoszone wydatki w dziale 751.

Tabela 3 Wykonanie łącznych wydatków BŚE oraz w ramach działu 750 [w tys. zł]

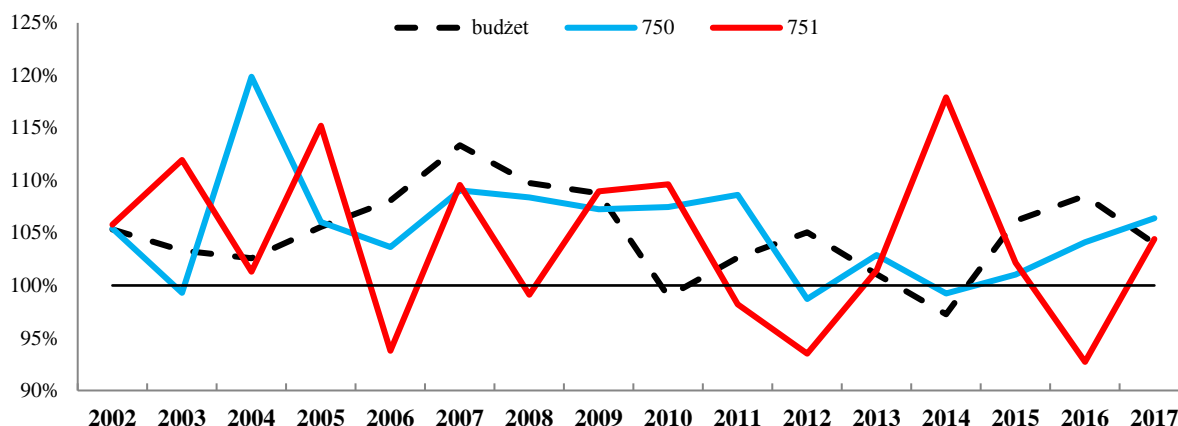
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Wykonanie wydatków działu 750 w BŚE	615 981	622 730	737 146	887 852	1 490 885	1 199 398	583 540	1 363 410
Łączne wykonanie BŚE	48 124 677	60 829 662	68 309 048	63 872 383	68 405 654	67 695 447	51 700 722	48 002 217
Udział działu 750 BŚE w wydatkach BŚE	1,3%	1,0%	1,1%	1,4%	2,2%	1,8%	1,1%	2,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu państwa za lata 2010-2017.

Na przestrzeni lat 2002-2017 roczna dynamika łącznych wydatków budżetu państwa wahała się od 97% do 113%. W przypadku działów 750 i 751 było to odpowiednio: 98-120% oraz 93-118% (poniższy wykres). W najszerszym zakresie, spośród tych trzech analizowanych wielkości, zmieniała się r/r wysokość wydatków klasyfikowanych w dziale 751, co zapewne wynikało z ujmowania w nim, wspomnianych wcześniej, wydatków dotyczących wyborów i referendum. Dla przykładu, łączne wydatki z tytułu wyborów i referendum stanowiły zaledwie 0,23% wydatków sklasyfikowanych w dziale 751 w 2016 r., podczas gdy rok wcześniej – prawie 14%.

¹⁷ Wydatki klasyfikowane w rozdziałach: 75107 *Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej*, 75108 *Wybory do Sejmu i Senatu*, 75110 *Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne* oraz 75113 *Wybory do Parlamentu Europejskiego* – nie występowały w każdym roku analizowanego okresu. Wydatki w rozdziale 75109 *Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie* – występowały w każdym roku analizowanego okresu jednak ich wysokość ulegała znaczącym zmianom w kolejnych latach.

Wykres 4 Dynamika zmian wysokości wydatków budżetu państwa oraz wydatków w działach 750 i 751

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu państwa za lata 2010-2017.

Najwyższy wzrost (tj. o 20% rok do roku) łącznych wydatków klasyfikowanych w dziale 750 miał miejsce w 2004 r. i w głównej mierze wynikał ze zwiększenia wydatków w rozdziałach:

- 75009 *Urzędy skarbowe* – o ponad 682 mln zł (tj. o 60% w ujęciu r/r),
- 75064 *Współpraca naukowo-techniczna z zagranicą* – o 210 mln zł (131%),
- 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* – o 143 mln zł (10%),
- 75013 *Izby celne i urzędy celne* – o 110 mln zł (14%) oraz
- 75057 *Placówki zagraniczne* – o 104 mln zł (17%).

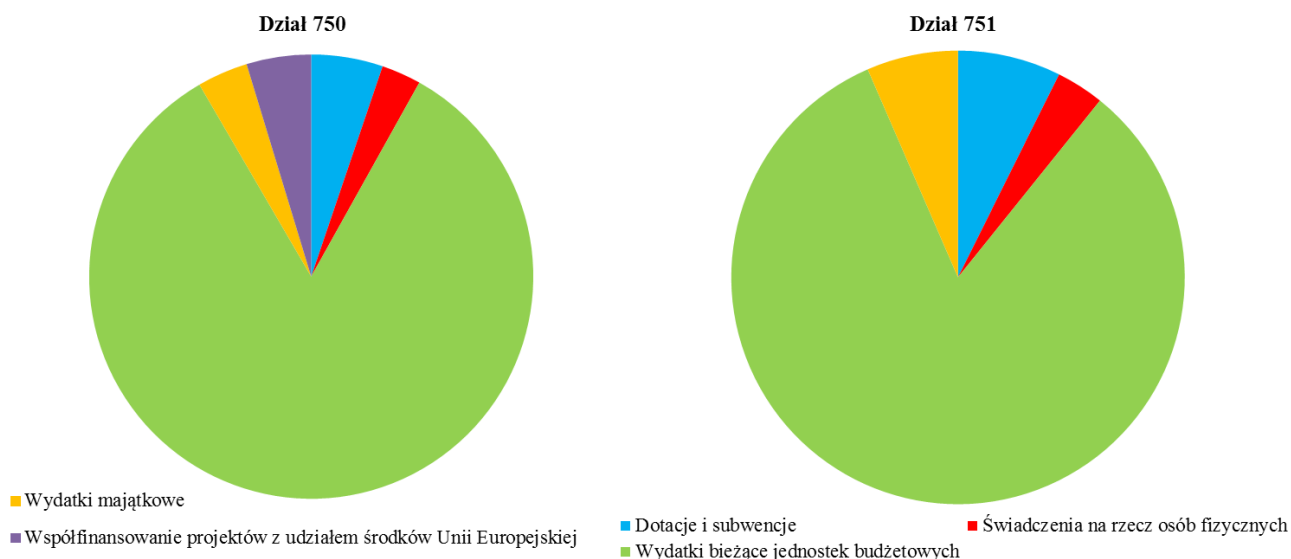
Najwyższy wzrost łącznych wydatków klasyfikowanych w dziale 751 miał zaś miejsce w 2005 i 2014 r. (o 115% i 118% r/r), głównie za sprawą pojawienia się wydatków na przeprowadzenie wyborów (prezydenckich i parlamentarnych – w 2015 r. oraz samorządowych i do europarlamentu – w 2014 r.). W 2005 r. największy wzrost wydatków nastąpił w następujących rozdziałach:

- 75108 *Wybory do Sejmu i Senatu* – o 71 mln zł (wzrost ośmiokrotny),
- 75102 *Naczelne organy sądownictwa* – o 65 mln zł (23%),
- 75101 *Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa* – o 45 mln zł (5%),
- 75107 *Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej* – o 111 mln zł (w roku poprzednim nie klasyfikowano wydatków w tym rozdziale).

W 2014 r. wzrost wydatków klasyfikowanych w dziale 751 wynikał głównie z sześćdziesięciokrotnego ich zwiększenia w rozdziale 75109 *Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie*, tj. o ponad 234 mln zł. Ponadto wynikał z pojawienia się wydatków w rozdziale 75113 *Wybory do Parlamentu Europejskiego*, w wysokości 94 mln zł, (w roku poprzednim nie klasyfikowano wydatków w tym dziale).

Zgodnie z art. 124 ust. 1 UoFP, wydatki budżetu państwa dzielą się na 7 grup, tj.: (1) *Dotacje i subwencje*, (2) *Świadczenia na rzecz osób fizycznych*, (3) *Wydatki bieżące jednostek budżetowych*, (4) *Wydatki majątkowe*, (5) *Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa*, (6) *Wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w tym wydatki budżetu środków europejskich* oraz (7) *Środki własne Unii Europejskiej*. Największy udział w strukturze wydatków sklasyfikowanych w analizowanych działach miała grupa *Wydatki bieżące jednostek budżetowych* (po około 83%) oraz grupa *Dotacje i subwencje* (5% w dziale 750 i 7% w dziale 751). Wydatki analizowanych działów nie były ujmowane w grupie *Obsługa długu Skarbu Państwa*¹⁸. Wydatki działu 751 nie były także ujmowane w grupie *Środki własne Unii Europejskiej*, w której, zostały zaś ujęte wydatki działu 750, w wysokości 69 tys. zł, w 2006 r. (cz. 31. *Praca*, rozdział 75001).

Wykres 5 Struktura łącznych wydatków sklasyfikowanych w działach 750 i 751 (w latach 2001-2017) wg grup wydatkowych

Źródło: opracowanie własne.

Łącznie wydatki działów 750 i 751, poniesione w latach 2001-2017, w poszczególnych grupach wydatkowych wyniosły odpowiednio:

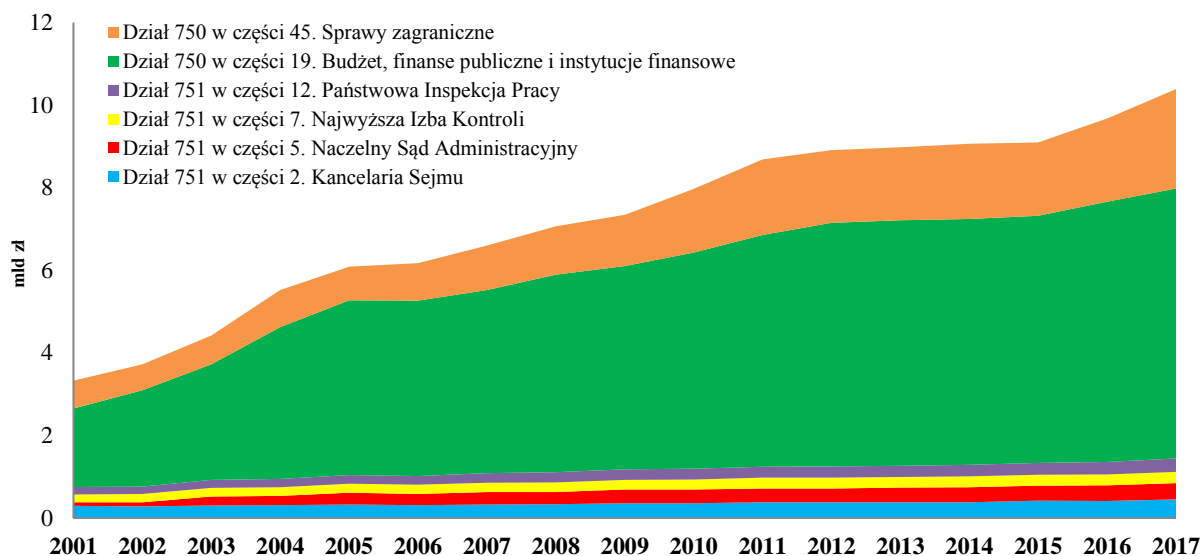
- 1) w grupie *Wydatki bieżące jednostek budżetowych* – 146 540,2 mln zł (dział 750) oraz 26 206,9 mln zł (dział 751),
- 2) w grupie *Dotacje i subwencje* – odpowiednio: 9 150,1 mln zł i 2 331,2 mln zł,
- 3) w grupie *Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej*¹⁹ – 8 251,2 mln zł i 1,1 mln zł,
- 4) w grupie *Wydatki majątkowe* – 6 470,1 mln zł i 2 065,6 mln zł,
- 5) w grupie *Świadczenia na rzecz osób fizycznych* – 5 057,3 mln zł i 1 083,1 mln zł,
- 6) w grupie *Środki własne Unii Europejskiej* – 0,1 mln zł (dział 750).

¹⁸ Nie były też ujmowane w grupie *Rozliczenia z bankami*, która to grupa została ostatecznie zniesiona z końcem 2007 r., na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 marca 2007 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych* (Dz. U. Nr 48, poz. 322).

¹⁹ Wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 UoFP, w tym wydatki budżetu środków europejskich.

Od początku istnienia działu 750, w jego ramach klasyfikowano wydatki w 64 częściach budżetowych. Najwięcej w cz. 19. *Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe* (46% łącznych wydatków sklasyfikowanych w dziale 750 w latach 2001-2017) oraz w cz. 45. *Sprawy zagraniczne* (13%). W ramach działu 751 sklasyfikowano wydatki w 15 częściach, najwięcej w: częściach: 2. *Kancelaria Sejmu* (19%), 5. *Naczelny Sąd Administracyjny* (15%) oraz w 7. *Najwyższa Izba Kontroli* i 12. *Państwowa Inspekcja Pracy* (po około 13%).

Wykres 6 Łączne wydatki sklasyfikowane w działach 750 i 751 w wybranych częściach budżetu państwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu państwa za lata 2001-2017.

Wydatki działu 750 sklasyfikowane w częściach 19. i 45., były w 2017 r. 3,5-krotnie wyższe niż w roku 2001. Wydatki działu 751 sklasyfikowane w częściach 2., 5., 7. i 12. zwiększyły się w tym samym okresie odpowiednio o: 50%, 350%, 48% i 78%. Łączne wydatki sklasyfikowane w sześciu ww. częściach zwiększyły się 3-krotnie, a w relacji do PKB wzrosły z 0,43% w 2001 r. do 0,52% w 2017 r.

W powyższych częściach budżetowych, wydatki działów 750 i 751 były klasyfikowane głównie w ramach następujących rozdziałów:

- 1) w **częściach 2., 7. i 12.** – niemal 100% wydatków zostało sklasyfikowanych w rozdziale 75101 *Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa*²⁰,
- 2) w **części 5.** – 100% wydatków zostało sklasyfikowanych rozdziale 75102 *Naczelne organy sądownictwa*,
- 3) w **części 19.** – 90% wydatków zostało sklasyfikowanych w ramach czterech rozdziałów tj.: 75008 *Izby skarbowe*²¹, 75009 *Urzędy skarbowe*, 75010 *Urzędy kontroli skarbowej* oraz 75013 *Izby celne i urzędy celne*,

²⁰ Niewielki odsetek wydatków w tych częściach (poniżej 1%) został także sklasyfikowany w rozdziałach: 75000 *Integracja z Unią Europejską* (cz. 2., 7. i 12.), 75064 *Współpraca naukowo-techniczna z zagranicą* oraz 75095 *Pozostała działalność* (cz. 12).

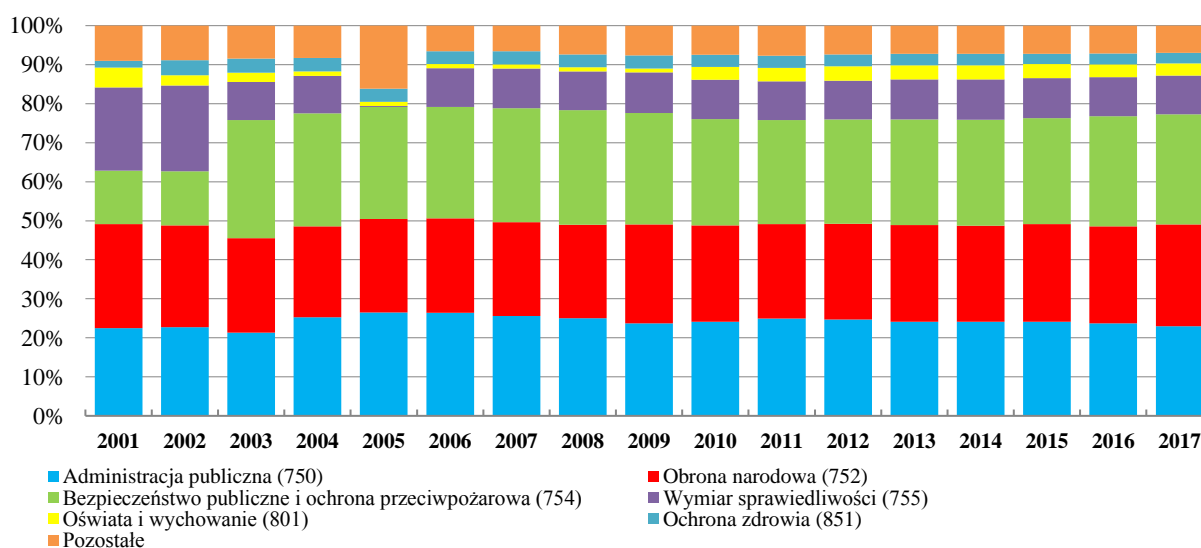
²¹ Uwzględniając zmiany nazwy rozdziału 75008.

4) w części 45. – 94% wydatków zostało sklasyfikowanych w ramach czterech rozdziałów: 75057 Placówki zagraniczne, 75095 Pozostała działalność, 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej oraz 75079 Pomoc zagraniczna²².

Wydatki na wynagrodzenia w administracji publicznej jako jedna z najważniejszych pozycji w dziale 750 Administracja publiczna

Sklasyfikowane w dziale 750 wydatki z tytułu wynagrodzeń w administracji publicznej stanowią około 25% łącznych wydatków budżetu państwa ponoszonych na wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych. Wynagrodzenia osób zatrudnionych w tych jednostkach są klasyfikowane także m.in. w działach: 752 Obrona narodowa (żołnierze zawodowi), 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (funkcjonariusze), 755 Wymiar sprawiedliwości (sędziowie delegowani do Ministerstwa Sprawiedliwości lub innej jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej, prokuratorzy oraz asesory prokuratorscy), czy też 801 Oświata i wychowanie (nauczyciele zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzonych przez organy administracji rządowej). W ramach tych wynagrodzeń nie są ujmowane osoby zatrudnione w jednostkach lub ich grupach, wskazanych w art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²³.

Wykres 7 Struktura wydatków z tytułu wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych według działów klasyfikacji budżetowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu państwa za lata 2001-2017.

Wydatki na administrację publiczną ujęte w innych działach klasyfikacji budżetowej

Obecny podział klasyfikacyjny powoduje, że wydatki na administrację publiczną które mogłyby zostać zaliczone do działu 750, są rozproszone również po innych działach budżetowych. Badając rozporządzenie w sprawie klasyfikacji budżetowej można odnaleźć,

²² Uwzględniając zmiany numeracji rozdziału Pomoc zagraniczna.

²³ Dz. U. Nr. 157, poz. 1240, z późn. zm.

w większości działów, rozdziały odpowiadające jednostkom organizacyjnym wykonującym zadania z zakresu administracji publicznej. Jako przykłady takich jednostek można wskazać:

Tabela 4 Nazwy rozdziałów odpowiadające nazwom jednostek/ urzędów administracji publicznej

Rozdział	Treść
01021	Główny Inspektorat Weterynarii
01023	Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych
01032	Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa
02003	Biuro Nasiennictwa Leśnego
05004	Inspektoraty rybołówstwa morskiego
50003	Agencja Rezerw Materiałowych
60012	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
60042	Urzędy żeglugi śródlądowej
60043	Urzędy morskie
60044	Ratownictwo morskie
60047	Urząd Komunikacji Elektronicznej
60055	Inspekcja Transportu Drogowego
60056	Urząd Lotnictwa Cywilnego
60061	Polska Agencja Żeglugi Powietrznej
71016	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
71021	Główny Urząd Geodezji i Kartografii
73008	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
73009	Narodowe Centrum Nauki
75504	Izby morskie
75821	Komisja Nadzoru Finansowego
85137	Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych
85336	Ochotnicze Hufce Pracy
90014	Inspekcja Ochrony Środowiska
90022	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
92603	Komisja do Zwalczania Dopingu w Sporcie
60047	Urząd Komunikacji Elektronicznej

Źródło: opracowanie własne.

Na przykład zgodnie ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2017 r., Urząd Komunikacji Elektronicznej (UKE), który posiada swoją część budżetową (cz. 76.), poniósł wydatki w ramach:

- działu 600 rozdział 60047 – *Urząd Komunikacji Elektronicznej* – 95 873 tys. zł
- działu 752 rozdział 75212 – *Pozostałe wydatki obronne* – 39 tys. zł.

Wydatki na bieżącą działalność w ramach rozdziału 60047 stanowiły 90% wydatków tego rozdziału. Porównując zakres wydatków UKE z Prokuratorią Generalną Rzeczypospolitej Polskiej (PGRP), której wydatki są sklasyfikowane w dziale 750 *Administracja publiczna*, należy uznać, że oba te podmioty poniosły wydatki na bieżącą działalność z takich samych tytułów. Zastanawiające jest zatem dlaczego UKE został sklasyfikowany poza działem 750. Można jedynie przypuszczać, że zdecydowało o tym podejście podmiotowe przy tworzeniu działu 600 *Łączność*, w którym ujęto aż 6 urzędów.

Tabela 5 Zestawienie wydatków ponoszonych na bieżącą działalność UKE i PGRP w 2017 r.

Tytuł	UKE	PGRP
wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	X	X
wynagrodzenia wraz z pochodnymi (ZUS, FP)	X	X
<i>pozostałe wydatki bieżące, w tym:</i>		
wynagrodzenia bezosobowe	X	X

zakup materiałów i wyposażenia (paliwa, materiałów biurowych, mebli, materiałów technicznych)	X	X
zakup artykułów spożywczych (na potrzeby urzędu),	X	X
zakup energii (na potrzeby urzędu),	X	X
zakup usług zdrowotnych,	X	X
ochrona mienia, administrowanie obiektami, remonty,	X	X
szkolenia dla pracowników urzędu	X	X
zakup usług telekomunikacyjnych,	X	X
zakup tłumaczeń, ekspertyz i opinii,	X	X
delegacje służbowe krajowe i zagraniczne.	X	X
zakup usług pozostałych (np. usługi prawnicze, usługi sprzątnia, usługi pocztowe, usługi kurierskie, opłaty eksploatacyjne, usługi informatyczne),	X	X
koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego.		X

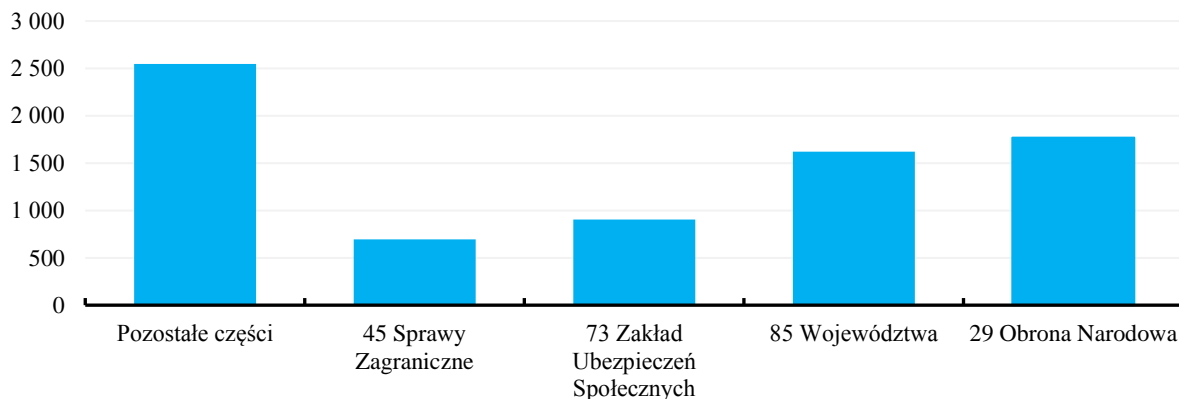
Źródło: opracowanie własne.

Wydatki na administrację publiczną w rozdziałach z numerem końcowym „95”

Wydatki na administrację publiczną znajdują się również w rozdziałach o numerze końcowym 95 – *Pozostała działalność*. W celu ich identyfikacji przeanalizowano sprawozdania z wykonania budżetu państwa za 2016 r. (poniżej przedstawiono wybrane przykłady).

Dysponenci czterdziestu siedmiu części budżetowych sklasyfikowali łącznie 7 533 mln zł w rozdziale „pozostała działalność”. Najwyższe wydatki (tj. między 694 mln a 1 769 mln zł) wykazali dysponenci czterech części budżetowych: 85. *Województwa*, 29. *Obrona narodowa*, 73. *Zakład Ubezpieczeń Społecznych* oraz 45. *Sprawy Zagraniczne* (wykres poniżej).

Wykres 8 Wydatki na administrację publiczną w rozdziale „Pozostała działalność” poniesione w 2016 r. w wybranych częściach budżetowych [w mln zł]

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu państwa za rok 2016.

Najwięcej wydatków wykazano w działach 851 – *Ochrona zdrowia* (923 mln zł), 010 – *Rolnictwo i łowiectwo* (1 027 mln zł) oraz 750 – *Administracja publiczna*, 853 – *Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej* i 752 – *Obrona narodowa* (między 1 257 mln a 1 543 mln zł).

Część wydatków na „pozostałą działalność” charakteryzuje się tym, że ich ostateczna kwota ustalana jest dopiero w trakcie roku budżetowego (np. kwota zasądzonych odszkodowań). Niektórzy dysponenci klasyfikują jednak jako wydatki na „pozostałą działalność” także te

wydatki na administrację publiczną, które ze względu na merytoryczny charakter mogłyby zostać sklasyfikowane w innym rozdziale. Poniżej zostały przedstawione wybrane przykłady.

Niektóre wydatki na administrację publiczną ujętych w rozdziałach „95” mają charakter podmiotowy. Można wśród nich wymienić koszty funkcjonowania punktu konsultacyjnego ds. REACH i CLP – 560 tys. zł²⁴ oraz dotację podmiotową i celową dla Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji na finansowanie działalności bieżącej - 20 801 tys. zł²⁵. W części 22. *Gospodarka wodna* wykazano w rozdziale „95” 218 tys. zł na wydatki Biura Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły, w tym 214 tys. zł na wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi²⁶. Jako „pozostałą działalność” sklasyfikowano też dotację celową dla Ośrodka Przetwarzania Informacji – Państwowego Instytutu Badawczego na wykonywanie zadań związanych z bazami danych o nauce i szkolnictwie wyższym - 9 290 tys. zł²⁷. Podobnie ujęto też wydatki Biura Uznanalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej - 26 692 tys. zł²⁸ oraz dotację podmiotową dla Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie z przeznaczeniem na sfinansowanie działalności bieżącej – 750 tys. zł²⁹. Polska Akademia Nauk w ramach „pozostałej działalności” ujęła wydatki na: Kancelarię Akademii, współpracę naukową z zagranicą, działalność instytutów międzynarodowych, koszty utrzymania administracji i obsługi technicznej, wydatki na wynagrodzenia pracowników, wydatki związane z utrzymaniem siedziby Akademii i jej oddziałów³⁰.

W ramach „pozostałej działalności – 95” dysponenci ujmują są również wydatki z tytułu funkcjonowania komisji i ciał doradczych. Ministerstwo Środowiska wydatkowało środki w ramach rozdziału 92595 na zadania Państwowej Rady Ochrony Przyrody (14 tys. zł). W części 28. *Nauka* wydatkowano środki na wynagrodzenia dla członków: Komitetu Polityki Naukowej, Rady Młodych Naukowców, Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych, ekspertów oceniających projekty, itp.³¹ Podobny charakter mają wydatki z tytułu funkcjonowania Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego (wynagrodzenia, honoraria za recenzje wykonane na potrzeby Rady, koszty noclegów i przejazdów) – 546 tys. zł. oraz wydatki Komisji Etycznych do Spraw Doświadczeń na Zwierzętach (Krajowej i jedenastu lokalnych) – 685 tys. zł i zakwaterowanie ekspertów – 3 tys. zł.

W ramach „pozostałej działalności – 95” klasyfikowane są też wydatki z tytułu organizacji konferencji oraz uczestnictwa pracowników lub gości w tych wydarzeniach. Jako przykład mogą posłużyć koszty prezentacji projektu kodeksu urbanistyczno-architektonicznego³², lub sklasyfikowane części 40. *Turystyka* wydatki przeznaczone m.in. na organizację konferencji międzynarodowych i krajowych, posiedzenie grupy roboczej ds. turystyki w ramach Polsko-

²⁴ W części 20. *Gospodarka* w rozdziale 15095.

²⁵ W części 42. *Sprawy wewnętrzne* w rozdziale 75495.

²⁶ W rozdziale 71095.

²⁷ W części 28. *Nauka* w rozdziale 73095.

²⁸ W części 38. *Szkolnictwo wyższe*.

²⁹ W części 43. *Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne* w rozdziale 80395.

³⁰ W części 67. w rozdziale 73095.

³¹ W rozdziale 73095.

³² W części 18. *Budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne i mieszkalnictwo* w rozdziale 70095.

Białoruskiej Komisji ds. Współpracy Gospodarczej i na konferencję „Klastry w turystyce”, w łącznej wysokości 3 869 tys. zł.³³

W rozdziałach o numerze końcowym „95” klasyfikowane są też wydatki związane z zadaniami merytorycznymi. Mogą one zawierać wydatki na administrację publiczną, ale taki podział nie jest wyodrębniony w sprawozdaniach z wykonania budżetu. Na przykład w części 41. *Środowisko* zewidencjonowano wydatki bieżące (203 tys. zł) na prowadzenie Krajowego Systemu Informacji o Pożarach Lasów w latach 2014-2015 oraz *Stale monitorowanie zmian w polskim sektorze leśno-drzewnym według standardów Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ*³⁴. Jako „pozostałą działalność” dysponenci wykazują też wydatki na zlecane analizy, ekspertyzy i badania. W części 40. *Turystyka*, w rozdziale 63095, sklasyfikowano np. wydatki na badanie rynku pracy, przygotowanie *Rachunku satelitarnego dla Polski za 2013 r.* oraz inne publikacje (konceptje działań, katalog dobrych praktyk, diagnozy potencjału itd.). Podobnie w części 18. *Budownictwo (...)*, w rozdziale 71095, wydatkowano 133 tys. zł, na opracowanie ekspertyz *Przeglądu przepisów określających minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej budynków, Wytycznych w zakresie dostępności budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami* oraz druk innych publikacji.

Niektórzy dysponenci klasyfikują jako „pozostałą działalność” wydatki związane z członkostwem w organizacjach międzynarodowych. W części 20. *Gospodarka* ujęto w tej kategorii 29 643 tys. zł³⁵. MSiT sklasyfikowało tak składki do Światowej Organizacji Turystyki – 203 518 euro (886 tys. zł) i Międzynarodowej Organizacji Turystyki Społecznej – 4 615 euro (20 tys. zł)³⁶. W części 25. *Kultura fizyczna* jako pozostałą działalność sklasyfikowano składki do WADA (The World Anti-Doping Agency), TAFISA (Międzynarodowego Stowarzyszenia Sportu dla Wszystkich) i EPAS – Poszerzonej Częściowej Umowy o Sporcie (878 tys. zł)³⁷.

Inną grupą wydatków na „pozostałą działalność” stanowią koszty postępowań sądowych, odszkodowań i świadczeń. W części 20. *Gospodarka* ujęto tak koszty postępowań w kwocie 79 tys. zł. Państwowa Agencja Atomistyki wykazała jako „95” wydatki w wysokości 202 tys. zł na wypłaty świadczeń dla byłych pracowników Zakładów Produkcji Rud Uranu w Kowarach³⁸. W części 25. *Kultura fizyczna*, sklasyfikowano tak wydatki m. in. na zakup usług prawnych związanych z zawisłymi sporami sądowymi w związku z budową Stadionu Narodowego – 4 047 tys. zł oraz wypłaty dla podwykonawców – 1 234 tys. zł.

W kategorii „95” znaleźć można także zadania Instytucji Zarządzającej czy wkład krajowy na realizację projektów. Przykładowo, w części 41. *Środowisko* na współfinansowanie projektów UE przeznaczono w rozdziale 02095 – 6 262 tys. zł, w części 20. *Gospodarka* w rozdziale 15095 – 22 188 tys. zł, (na POIG, POIR³⁹ i finansowanie pomocy technicznej). Podobnie

³³ W rozdziale 63095.

³⁴ W rozdziale 02095.

³⁵ W rozdziale 15095.

³⁶ W części 40. *Turystyka* w rozdziale 63095.

³⁷ W rozdziale 92695.

³⁸ W części 68. w rozdziale 15095.

³⁹ POIG – Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, POIR – Program Operacyjny – Inteligentny Rozwój.

w części 62. *Rybołówstwo* w rozdziale 05095 zrealizowano wydatki w kwocie 6 711 tys. zł, m.in. na wykonywanie zadań Instytucji Zarządzającej w ramach *Programu Operacyjnego Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013*.

Podsumowując, wśród wydatków w rozdziałach z numerem końcowym „95” można wyróżnić: (a) wydatki typowo administracyjne – związane z funkcjonowaniem jednostki, np. na zadania Państwowej Rady Ochrony Przyrody, (b) składki do organizacji międzynarodowych, (c) koszty postępowań sądowych, świadczenia i odszkodowania, oraz (d) wydatki na projekty i programy z UE.

Wydatki na administrację w budżecie zadaniowym

Odmienne, od opisanego wcześniej, podejście do klasyfikowania wydatków przyjęto do opracowania budżetu w układzie zadaniowym (został wprowadzony w 2009 r.), który w odniesieniu do funkcji⁴⁰ 22. odwołuje się raczej do pojęcia „wydatków administracyjnych” a nie do pojęcia „wydatków na administrację publiczną”. W założeniu funkcja 22. *Tworzenie i koordynacja polityki*, miała dotyczyć spraw z zakresu zarządzania oraz obsługi administracyjnej i technicznej dysponenta. Pierwotnie obejmowała działania:

- 1) mające charakter wspólny (ogólny) dla zadań realizowanych w ramach całej części budżetowej lub całej jednostki,
- 2) które nie dają się zmierzyć oraz przypisać do poszczególnych zadań, bądź
- 3) gdy nie jest to na tyle istotne, żeby było ekonomicznie uzasadnione.

W ramach funkcji 22. wyodrębniono 3 zadania: 22.1. *Koordynacja merytoryczna działalności, planowania strategicznego i operacyjnego*, 22.2. *Obsługa administracyjna* (w której przedstawiano m.in. wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi oraz w na świadczenia osobowe niezaliczane do wynagrodzeń) oraz 22.3. *Obsługa techniczna*, wskazując możliwe do wykazania wydatki w poszczególnych pozycjach klasyfikacyjnych (zadaniach/ podzadaniach).

W latach 2010-2012 dysponenti byli zobowiązani do definiowania celów i mierników dla poszczególnych pozycji klasyfikacyjnych układu zadaniowego (zadania oraz podzadania). Od 2013 r. struktura funkcji miała charakter zamknięty i określony w nocie budżetowej⁴¹, a dysponenti nie byli już zobowiązani do wykazania celów i mierników na żadnym poziomie klasyfikacji zadaniowej. Do 2015 r. w funkcji 22. (pod nazwą *Planowanie strategiczne oraz obsługa administracyjna i techniczna*) ujmowano wydatki o charakterze wspólnym, w tym związane głównie z obsługą administracyjną i techniczną (tzw. back-office). Od 2015 r., z inicjatywy Ministerstwa Finansów, podjęto uzgodnienia z dysponentami w zakresie likwidacji funkcji 22., jednak ostatecznie została ona utrzymana (po konsolidacji i ograniczeniu zadań), aczkolwiek zmieniły się zasady wykazywania wydatków w jej ramach. Co do zasady wydatki nieprzypisane bezpośrednio do działań w ramach funkcji od 1. do 21., w szczególności dotyczące koordynacji działalności urzędów obsługujących: ministrów,

⁴⁰ Funkcja to główna jednostka klasyfikacji zadaniowej, grupuje wydatki jednego obszaru działalności państwa.

⁴¹ tj. rozporządzenia wydawanego corocznie na podstawie art. 138 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

województw, centralne organy administracji rządowej i organy administracji państwowej, będące dysponentami części budżetowych, rozlicza się na działania w tych funkcjach, w sposób określony przez jednostkę. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wydatki klasyfikowane w rozdziałach: 15001 *Drukarnie*, 60047 *Urząd Komunikacji Elektronicznej*, 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej*, 75002 *Polski Komitet Normalizacyjny*, 75006 *Rządowe Centrum Legislacji*, 75011 *Urzędy wojewódzkie*, 75101 *Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa*, 75501 *Centralne administracyjne jednostki wymiaru sprawiedliwości i prokuratury*, nieprzypisane bezpośrednio do działań w funkcjach od 1. do 21., mogą być ujmowane w funkcji 22. W takim przypadku, dysponenti są zobowiązani do poinformowania Ministra Finansów o przyczynach, dla których wykazali wydatki w funkcji 22. (decyzja o kwalifikowaniu lub niekwalifikowaniu wydatków w funkcji 22. należy do dysponentów).

Tabela 6 Wydatki poniesione w ramach funkcji 22. budżetu zadaniowego w latach 2009-2017 [w mln zł]

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016**	2017**
Zadanie 22.1. <i>Koordinacja merytoryczna działalności, planowania strategicznego i operacyjnego</i>	1 341,3	778,32	600,1	725,6	645,5	551,1	626,09	874,26	987,26
w tym budżet środków europejskich	-	5,03	0,00	22,9	42,1	1,3	1,06	0,26	10,84
Zadanie 22.2. <i>Obsługa administracyjna</i>	1 196,8	2 269,28	2 105,0	998,5	938,5	897,9	851,82	-	-
w tym budżet środków europejskich	-	26,13	36,2	0,00	0,2	10,3	4,49	-	-
Zadanie 22.3. <i>Obsługa techniczna</i>	380,50	611,16	632,9	1 613,7	1 476,3	1 438,6	1 144,54	-	-
w tym budżet środków europejskich	-	2,91	1,8	0,01	3,4	0,9	0,00	-	-
Łącznie	3 140,8*	3 658,76	3 338,0	3 337,7	3 060,4	2 887,6	2 622,45	874,26	987,26
w tym budżet środków europejskich	-	34,06	38,0	22,9	45,8	12,4	5,55	0,26	10,84

Źródło: opracowanie własne.

* W 2009 r. w funkcji 22. było ujęte zadanie 22.4 Informatyzacja działalności i budowa społeczeństwa informacyjnego, na którego realizację przeznaczono 222,2 mln zł (zadanie nie wyszczególnione w tabeli, łączna suma wydatków uwzględnia w/w kwotę).

** Od 2016 r. wydatki w funkcji 22. wykazywane są tylko w jednym zadaniu 22.1. Koordynacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna, które konsoliduje wcześniejsze 3 zadania o numerach 22.1, 22.2 i 22.3.

W układzie zadaniowym „wydatki na administrację publiczną” ujmowane są poza funkcją 22. – np. w funkcjach państwa 1. (*Zarządzanie państwem*), 2. (*Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny*) i 16. (*Sprawy obywatelskie*). Wynika to w szczególności z przyjętego w układzie zadaniowym kryterium funkcjonalnego klasyfikowania wydatków, odwołującego się do zasad przyjętych np. w międzynarodowej klasyfikacji funkcji rządu COFOG.

Podsumowanie i wnioski

Na przestrzeni lat 2001-2017 w dziale 750 *Administracja publiczna* ujmowane były głównie wydatki (dotyczące zarządzania zasobami i rozwoju instytucjonalnego oraz z tytułu wykonywania zadań publicznych określonych ustawami) urzędów obsługujących administrację rządową i skarbową, a także niektórych organów, instytucji i innych podmiotów (np. państwowe osoby prawne, jednostki organizacyjne), podległych/ nadzorowanych przez poszczególnych członków Rady Ministrów. W dziale 751 ujmowane były natomiast wydatki ponoszone przez jednostki wskazane w art. 139 ust. 2 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*, z wyłączeniem sądownictwa.

Analiza wykazała, że trudno jednoznacznie stwierdzić, co prezentują łączne wydatki klasyfikowane w działach 750 i 751, ponieważ:

- (a) Dział 750 obejmuje, co do zasady, wydatki z tytułu funkcjonowania urzędów, lecz nie wszystkich. Nie są w nim przykładowo ujmowane wydatki ponoszone przez urzędy, dla których zostały utworzone odrębne rozdziały tj. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (rozdział 75821, która jest nadzorowana przez Prezesa Rady Ministrów), Urząd Komunikacji Elektronicznej (rozdział 60047 – podległy ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji), czy też przez urzędy żeglugi śródlądowej (rozdział 60042, podległe ministrowi właściwemu do spraw żeglugi śródlądowej).
- (b) Dział 751 obejmuje tylko nieco ponad 1/5 łącznych wydatków ponoszonych przez jednostki wskazane w art. 139 ust. 2 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*. Zdecydowana większość wydatków tych jednostek (75%) jest klasyfikowana w dziale 755 *Wymiar sprawiedliwości*. Ponadto łącznie około 3-5% wydatków tych jednostek, było sklasyfikowanych także w innych działach, tj.: 752 *Obrona narodowa*, 753 *Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne*, 852 *Pomoc społeczna*, 853 *Opieka społeczna* oraz 921 *Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego*.

Brak precyzyjnego określenia co oznacza pojęcie „administracja publiczna”, a także zdefiniowanie pojęcia (na potrzeby klasyfikacji budżetowej), poprzez powiązanie z Polską Klasyfikacją Działalności (dalej także PKD), która odwołuje się do aż 10 działów PKD w przypadku działu 750 i do 8 – w przypadku działu 751, rodzi wątpliwości interpretacyjne i może wpływać na wiarygodny i rzetelny proces pozyskiwania danych. Przykładowo, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie klasyfikacji budżetowej, poza wydatkami dotyczącymi kierowania rodzajami działalności państwa, odwołuje się ono m.in.: do robót budowlanych i wykończeniowych, badań naukowych i prac rozwojowych, utrzymania porządku w budynkach czy działalność bibliotek i archiwów.

Na gromadzenie danych (w tym ich porównywalność) mogą wpływać również częste zmiany w zakresie i strukturze działu 750 *Administracja publiczna*. Dział ten w 2001 r. obejmował 42 rozdziały, obecnie – 56, a niektóre z nich wywodzą się z historycznego (obowiązującego przed 1989 r.) działu 91 *Administracja państwowa*. Dokonywane zmiany (w ramach działu 750) polegały m.in. na uzupełnianiu go o nowe rozdziały, np. w związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej, uchyleniu lub połączeniu niektórych rozdziałów albo zmianie brzmienia rozdziałów lub ich numeracji (patrz **Tabela 8** w załączniku do raportu). Dział 751 *Urzędy*

naczelnym organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa zawiera obecnie 18 rozdziałów (wcześniej 15).

Budżet państwa w układzie zadaniowym nie odpowiada na pytanie dotyczące wysokości wydatków administracyjnych, z uwagi na rozproszenie wydatków na administrację publiczną w różnych funkcjach państwa. Ponadto nie dostarcza prostej informacji, ile wynoszą wydatki na administrację publiczną.

W sytuacji, gdy pojęcie „administracja publiczna” nie zostało sprecyzowane i brakuje jednolitych zasad klasyfikacji wydatków na administrację publiczną, należy rozważyć wypracowanie systemu umożliwiającego poprawną ich identyfikację. Rekomendacje w tym zakresie zostały sformułowane przez Bank Światowy oraz Międzynarodowy Fundusz Walutowy w ramach misji, które miały miejsce w Polsce w 2016 i 2017 r. Proponowany model opiera się na segmentowej budowie klasyfikacji budżetowej, w której każdy z segmentów jest niezależny od pozostałych. W przypadku identyfikacji i analizy wydatków administracyjnych podstawowe znaczenie będą miały: 1) segment organizacyjny, pozwalający na identyfikację jednostki wydatkującej środki publiczne oraz 2) segment ekonomiczny wskazujący na rodzaj wydatku.

Załącznik

Biorąc za punkt wyjścia rozwiązanie przyjęte na początku lat pięćdziesiątych, jednym z pierwszych aktów prawnych odnoszących się do klasyfikacji budżetowej było Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 22 lutego 1952 r. w sprawie klasyfikacji budżetu centralnego i jednolitej klasyfikacji budżetu państwa na rok 1952⁴². Dokonywało ono podziału budżetu państwa na 18 działów klasyfikacji wydatków, tj.:

- 1) Dział 1. Gospodarka narodowa,
- 2) Dział 1A. Instytucje finansowe,
- 3) Dział 2. Oświata i wychowanie,
- 4) Dział 3. Szkolnictwo zawodowe,
- 5) Dział 4. Szkolnictwo wyższe i nauka,
- 6) Dział 5. Kultura i sztuka,
- 7) Dział 6. Zdrowie i kultura fizyczna,
- 8) Dział 7. Pomoc społeczna,
- 9) Dział 8. Ubezpieczenia społeczne,
- 10) Dział 9. Obrona narodowa,
- 11) Dział 10 **Administracja**,
- 12) Dział 11. Wymiar sprawiedliwości i bezpieczeństwo,
- 13) Dział 12 Długi wewnętrzne,
- 14) Dział 13. Długi zagraniczne,
- 15) Dział 14. Społeczny Fundusz Oszczędnościowy i inne lokaty,
- 16) Dział 15. Rezerwy,
- 17) Dział 16. Udziały w dochodach budżetu centralnego,
- 18) Dział 17. Dotacje i odprowadzenia wyrównawcze.

Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 27 stycznia 1962 r. w sprawie klasyfikacji dochodów i wydatków budżetu centralnego⁴³ (wydane na podstawie ustawy z dnia 1 lipca 1958 r. o prawie budżetowym⁴⁴), wprowadziło podział wydatków **budżetu centralnego** na: 61 części, 16 działów, około 200 rozdziałów⁴⁵ oraz 35 paragrafów. Dział *Administracja państwowa* otrzymał w nim numer 11 i zawierał 5 poniższych rozdziałów:

- 1) Rozdział 1. *Zarząd centralny*.
- 2) Rozdział 3. *Jednostki podległe*.
- 3) Rozdział 4. *Placówki zagraniczne*.
- 4) Rozdział 8. *Różne wydatki na działalność administracyjną*.
- 5) Rozdział 18. *Odszkodowania*.

Do końca 1990 r. klasyfikacja dochodów i wydatków budżetowych była ustalana w drodze kolejnych zarządzeń Ministra Finansów. Dokonywano w niej licznych zmian, a do najważniejszych w dziale *Administracja państwowa* można zaliczyć:

⁴² M. P. A-21, poz. 257.

⁴³ M. P. Nr 31, poz. 142.

⁴⁴ Dz. U. Nr 45, poz. 221.

⁴⁵ Niektóre rozdziały (w ramach różnych działów), posiadały ten sam numer, ale inne nazwy. Przykładowo rozdział 1, miał w dziale 11 nazwę *Zarząd Centralny*, zaś w dziale 15 – *Rezerwa Rady Ministrów*.

- (a) Zastąpienie działu 11 *Administracja państwowa* dwoma działami: 40 *Administracja centralna* oraz 41 *Administracja terenowa*⁴⁶.
- (b) Zastąpienie działów 40 *Administracja centralna* i 41 *Administracja terenowa*, jednym działem o numerze 91 *Administracja państwowa*⁴⁷.
- (c) Wprowadzenie tytułów wydatkowych w ramach rozdziałów. Klasyfikacja budżetowa obowiązująca od 1966 r. do 1970 r.⁴⁸, zawierała podział niektórych 3-cyfrowych rozdziałów na 4-cyfrowe tytuły. Przykładowo w zarządzeniu Ministra Finansów z 14 marca 1968 r. rozdział 408 *Różna działalność* (w dziale 40), był podzielony na 5 tytułów⁴⁹ (inne rozdziały tego działu nie były podzielone na tytuły).
- (d) Dodawanie oraz uchylanie rozdziałów i/ lub tytułów wydatkowych. Przykładowo w 1968 r. dział 40 *Administracja centralna* składał się z 8 rozdziałów (w tym rozdział 408 – podzielony na 5 tytułów). W 1971 r. dział 91 *Administracja państwowa* zawierał już 23 rozdziały (żaden nie był już podzielony na tytuły), zaś w końcu 1990 r. dział 91 *Administracja państwowa* liczył ostatecznie 19 rozdziałów.

Żadne z wyżej wymienionych zarządzeń Ministra Finansów nie zawierało działu odpowiadającego obecnemu działowi 751 *Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa*.

Po przemianach ustrojowych z 1989 r., klasyfikacja budżetowa była ustanawiana w formie rozporządzeń Ministra Finansów. W dniu 18 kwietnia 1991 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych oraz innych przychodów i rozchodów⁵⁰, mające zastosowanie do klasyfikacji wydatków – począwszy od 1 stycznia 1991 r. Został w nim wyodrębniony dział 91 *Administracja państwowa i samorządowa*, powiązany z branżami według klasyfikacji gospodarki narodowej⁵¹, o symbolach 911-914. Obejmował pierwotnie 17 rozdziałów, a ich liczba uległa zwiększeniu do 44 w ostatnim okresie obowiązywania rozporządzenia. Dokonana z końcem 1992 r. zmiana rozporządzenia⁵², wprowadziła dział 99 *Urzędy naczelných organów władzy, kontroli i sądownictwa*, powiązany z branżami o symbolach 911, 912, 914 i 921. Dział ten został uwzględniony po raz pierwszy w ustawie budżetowej na rok 1993⁵³. Pierwotnie obejmował 7 rozdziałów, a w ostatnim okresie obowiązywania rozporządzenia – tj. w końcu 1999 r. – 13 (poniższa tabela).

⁴⁶ Zarządzeniem Ministra Finansów z 17 grudnia 1965 r. w sprawie klasyfikacji dochodów i wydatków budżetu centralnego i budżetów terenowych (M. P. Nr 72, poz. 413).

⁴⁷ Zarządzeniem Ministra Finansów z 15 stycznia 1971 r. w sprawie klasyfikacji dochodów i wydatków budżetu centralnego i budżetów terenowych (M. P. Nr 5, poz. 33).

⁴⁸ W latach 1971-1991 r., ministrowie i kierownicy urzędów centralnych, byli upoważnieni (najczęściej w porozumieniu z Ministrem Finansów), do tworzenia w ramach rozdziałów (4-cyfrowych – od 15 stycznia 1971 r.), szczegółowych podziałek zwanych tytułami.

⁴⁹ Tytuły: 4081 *Odszkodowania*, 4082 *Różne wydatki*, 4083 *Działalność normalizacyjna*, 4084 *Współpraca naukowo-techniczna i gospodarcza z zagranicą* oraz 4086 *Różne wpłaty przedsiębiorstw uspołecznionych i gospodarstw pomocniczych (rozrachunek gospodarczy)*.

⁵⁰ Dz. U. Nr 39, poz. 169.

⁵¹ Czteroszczeblowa klasyfikacja składała się z: 2 sfer (sfera produkcji materialnej i sfera poza produkcją materialną), 19 działów, 86 gałęzi i 371 branż. Szczegółowy układ klasyfikacji zawierał załącznik do zarządzenia nr 21 Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 25 maja 1985 r., w sprawie *Klasyfikacji Gospodarki Narodowej* (Dz. Urz. GUS, Nr 3, poz. 3).

⁵² Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 1992 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych oraz innych przychodów i rozchodów (Dz. U. Nr. 103, poz. 523).

⁵³ Ustawa budżetowa na rok 1993 z dnia 12 lutego 1993 r. (Dz. U. Nr 14, poz. 64).

Zgodnie z przywołaną klasyfikacją gospodarki narodowej, działy 91 i 99 były powiązane z następującymi branżami: *Administracja centralna* (911), *Jednostki służby zagranicznej* (912), *Administracja terenowa organów centralnych* (913), *Państwowa administracja terenowa* (914), oraz *Sądownictwo* (921).

Tabela 7 Klasyfikacja rozdziałów w działach 91 i 99 – obowiązująca na koniec 1999 r.

Rozdział	Opis
Dział 91 Administracja państwowa i samorządowa	
9111	Jednostki centralne (centrale ministerstw i urzędów centralnych)
9113	Komitet Kinematografii
9114	Główny Urząd Nadzoru Budowlanego
9115	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej
9116	Inspekcja Ochrony Środowiska
9117	Główny Urząd Geodezji i Kartografii
9118	Centralny Inspektorat Standaryzacji
9119	Inspekcja Farmaceutyczna
9120	Inspektoraty nadzoru budowlanego
9121	Placówki zagraniczne
9122	Współpraca naukowo-techniczna i gospodarcza z zagranicą
9123	Urzednicy Komendy Głównej Straży Granicznej
9124	Urzednicy Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej
9125	Urzednicy Komendy Głównej Policji
9131	Jednostki terenowe podległe organom centralnym
9132	Urzędy skarbowe
9133	Urzędy kontroli skarbowej
9134	Powiatowe urzędy pracy
9135	Urzednicy jednostek terenowych Straży Granicznej
9136	Urzednicy jednostek terenowych Państwowej Straży Pożarnej
9137	Urzednicy Nadwiślańskich Jednostek Wojskowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji
9138	Urzednicy Biura Ochrony Rządu
9139	Urzednicy jednostek terenowych Policji
9140	Budowa i utrzymanie drogowych przejść granicznych
9141	Kuratoria oświaty
9142	Urzędy wojewódzkie
9143	Starostwa powiatowe
9144	Rady gmin (miast)
9145	Służba Ochrony Zabytków
9146	Urzędy gmin (miast)
9147	Regionalne izby obrachunkowe
9148	Sejmiki województw
9149	Samorządowe kolegia odwoławcze
9151	Państwowa Straż Rybacka
9152	Rady powiatów
9153	Urzędy marszałkowskie
9187	Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
9188	Wybory do Sejmu i Senatu
9189	Wybory do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie
9191	Referenda krajowe i konstytucyjne
9192	Komisje poborowe
9193	Komisje egzaminacyjne
9194	Integracja z Organizacją Traktatu Północnoatlantyckiego

Rozdział	Opis
9195	Pozostała działalność
Dział 99 Urzędy naczelnych organów władzy, kontroli i sądownictwa	
9911	Urzędy naczelnych organów władzy i kontroli
9912	Naczelne organy sądownictwa
9913	Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
9914	Współpraca naukowo-techniczna z zagranicą
9915	Odznaczenia państwowe
9916	Krajowa Rada Sądownictwa
9917	Rzecznik Interesu Publicznego
9990	Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
9991	Wybory do Sejmu i Senatu
9992	Wybory do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie
9993	Referenda krajowe i konstytucyjne
9995	Pozostała działalność
9997	Gospodarstwa pomocnicze

Źródło: opracowanie własne.

Zgodnie z ustawą z dnia 26 listopada 1998 r. *o finansach publicznych*, która weszła w życie 1 stycznia 1999 r., dochody, wydatki publiczne, przychody i rozchody były klasyfikowane według:

- 1) działów i rozdziałów – określających rodzaj działalności;
- 2) paragrafów – określających rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku.

Wydane pod rządami tej ustawy rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 lipca 2000 r. *w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów*⁵⁴, dokonało licznych zmian dotychczas obowiązującej klasyfikacji budżetowej, m.in. w zakresie nazw działów i rozdziałów oraz ich numeracji⁵⁵. Wprowadziło także obecne działy o numerach 750 *Administracja publiczna* i 751 *Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa*. Rozporządzenie zostało po raz pierwszy zastosowane do opracowania projektu ustawy budżetowej na rok 2001.

W 2001 r. dział 750 obejmował 42 rozdziały (obecnie 56), a tytuły niektórych z nich zostały wprost zaczerpnięte z wcześniejszego działu 91. Dział 751 zawierał zaś 15 rozdziałów (obecnie 18), w większości zaczerpniętych z wcześniejszego działu 99. W kolejnych latach dokonywano licznych zmian w zakresie wydatków klasyfikowanych w działach 750 i 751, które polegały m.in. na: (1) uzupełnieniu ich o nowe rozdziały uwzględniające np.: zmiany związane z wejściem Polski do Unii Europejskiej, nowe zadania, zmiany instytucjonalne, (2) uchyleniu lub połączeniu niektórych rozdziałów, (3) zmianie brzmienia rozdziałów lub ich numeracji. Szczegółowe zestawienie zmian zostało zawarte w poniższej tabeli.

⁵⁴ Dz. U. Nr 59, poz. 688, z późn. zm.

⁵⁵ Przykładowo, zwiększyło z 2 do 3 liczbę cyfr określających działy, zaś z 4 do 5 – rozdziały klasyfikacji.

Tabela 8 Zmiany dokonane w ramach działów 750 i 751 (stan na maj 2018 r.)

Rozdział	Pierwotne brzmienie	Zmiany		Obecne brzmienie
Dział 750 Administracja publiczna				
75000	Integracja z Unią Europejską⁵⁶	uchylony (2003.68.634 ⁵⁷)		-
75001	Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	brak zmian		Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej
75002	Polski Komitet Normalizacyjny	brak zmian		Polski Komitet Normalizacyjny
75003	Komitet Kinematografii	uchylony (2003.68.634)	dodany w brzmieniu <i>Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa</i> (2005.232.1970)	zmiana brzmienia na <i>Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej</i> (2017.73)
75004	Kancelaria Polskiej Akademii Nauk	uchylony (2010.235.1546)		-
75005	Główny Urząd Geodezji i Kartografii	uchylony (2001.47.501)		-
75006	Rządowe Centrum Legislacji	brak zmian		Rządowe Centrum Legislacji
75007	Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej	brak zmian		Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej
75008	Izby skarbowe	zmiana brzmienia na <i>Izby skarbowe i urzędy skarbowe</i> (2015.931)	zmiana brzmienia na <i>Działalność izb administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi i urzędami celno-skarbowymi</i> (2017.580)	Działalność izb administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi i urzędami celno-skarbowymi
75009	Urzędy skarbowe	uchylony (2015.931)		-
75010	Urzędy kontroli skarbowej	uchylony (2017.580)		-
75011	Urzędy wojewódzkie	brak zmian		Urzędy wojewódzkie
75013	Izby celne i urzędy celne	dodany (2003.68.634)	uchylony (2017.580)	-
75014	Egzekucja administracyjna należności pieniężnych	dodany (2010.38.207)		Egzekucja administracyjna należności pieniężnych
75015	Regionalne izby obrachunkowe	brak zmian		Regionalne izby obrachunkowe
75016	Samorządowe kolegia odwoławcze	brak zmian		Samorządowe kolegia odwoławcze
75017	Samorządowe sejmiki województw	brak zmian		Samorządowe sejmiki województw
75018	Urzędy marszałkowskie	brak zmian		Urzędy marszałkowskie
75019	Rady powiatów	brak zmian		Rady powiatów
75020	Starostwa powiatowe	brak zmian		Starostwa powiatowe
75022	Rady gmin (miast i miast na prawach powiatu)	brak zmian		Rady gmin (miast i miast na prawach powiatu)
75023	Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	brak zmian		Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)
75024	Działalność Krajowej Szkoły Skarbowości	dodany (2017.580)		Działalność Krajowej Szkoły Skarbowości
75025	Zgromadzenie związku metropolitalnego	dodany (2017.1421)		Zgromadzenie związku metropolitalnego
75026	Urząd metropolitalny	dodany (2017.1421)		Urząd metropolitalny
75027	Działalność Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	dodany (2018.767)		Działalność Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

⁵⁶ Czerwoną czcionką zaznaczone nazwy rozdziałów które zostały uchylone.

⁵⁷ Skrót oznaczający kolejno: rok, numer oraz pozycję w dzienniku ustaw (od 2012 r. – rok i pozycję), odpowiedniego rozporządzenia w sprawie klasyfikacji budżetowej (lub w sprawie zmian tej klasyfikacji), którym dokonano określonej zmiany.

75045	Komisje poborowe	zmiana brzmienia na <i>Kwalifikacja wojskowa</i> (2009.121.1002)		Kwalifikacja wojskowa
75046	Komisje egzaminacyjne	brak zmian		Komisje egzaminacyjne
75047	Pobór podatków	zmiana brzmienia na <i>Pobór podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych</i> (2001.47.501)	uchylony (2003.137.1307)	-
75051	Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	brak zmian		Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
75052	Wybory do Sejmu i Senatu	brak zmian		Wybory do Sejmu i Senatu
75053	Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie	brak zmian		Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie
75054	Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne	brak zmian		Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne
75055	Wybory do Parlamentu Europejskiego	dodany (2004.58.556)		Wybory do Parlamentu Europejskiego
75056	Spis powszechny i inne	brak zmian		Spis powszechny i inne
75057	Placówki zagraniczne	brak zmian		Placówki zagraniczne
75058	Działalność informacyjna i kulturalna prowadzona za granicą	brak zmian		Działalność informacyjna i kulturalna prowadzona za granicą
75059	Operacje pokojowe	brak zmian		Operacje pokojowe
75060	Pomoc zagraniczna	uchylony (2011.185.1098)		-
75061	Ośrodek Studiów Wschodnich	brak zmian		Ośrodek Studiów Wschodnich
75062	Polski Instytut Spraw Międzynarodowych	brak zmian		Polski Instytut Spraw Międzynarodowych
75063	Polski Komitet do spraw UNESCO	brak zmian		Polski Komitet do spraw UNESCO
75064	Współpraca naukowo-techniczna z zagranicą	uchylony (2005.74.652)		-
75065	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej	brak zmian		Krajowa Szkoła Administracji Publicznej
75066	Komitety naukowe Polskiej Akademii Nauk	uchylony (2010.235.1546)		-
75067	Pomocnicze placówki naukowe i inne jednostki organizacyjne Polskiej Akademii Nauk	zmiana brzmienia na <i>Placówki i inne jednostki organizacyjne Polskiej Akademii Nauk</i> (2004.209.2132)	uchylony (2010.235.1546)	-
75068	Rada do Spraw Uchodźców	dodany (2003.68.634)		Rada do Spraw Uchodźców
75069	Rządowe Centrum Studiów Strategicznych	dodany (2003.68.634)	uchylony (2006.107.726)	Zadania realizowane w placówkach zagranicznych przez przedstawicieli organów administracji rządowej (2014.1952)
75070	Centrum Personalizacji Dokumentów	dodany (2003.68.634)		Centrum Personalizacji Dokumentów
75071	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich	dodany (2007.234.1721)	uchylony (2016.1121)	-
75072	Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”	dodany (2010.38.207)		Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”
75073	Urząd do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców	dodany (2003.68.634)	zmiana brzmienia na <i>Urząd do Spraw cudzoziemców</i> (2007.234.1721)	Urząd do Spraw cudzoziemców
75074	Rada do Spraw Polaków na Wschodzie	dodany (2007.234.1721)		Rada do Spraw Polaków na Wschodzie
75075	Promocja jednostek samorządu terytorialnego	dodany (2005.74.652)		Promocja jednostek samorządu terytorialnego
75076	Przygotowanie i sprawowanie przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej	dodany (2009.121.1002)	uchylony (2013.215)	-
75077	Władza Wdrażająca Programy Europejskie	dodany (2011.185.1098)	zmiana brzmienia na <i>Centrum Projektów Polska Cyfrowa</i> (2015.931)	Centrum Projektów Polska Cyfrowa
75078	Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	brak zmian		Usuwanie skutków klęsk żywiołowych
75079	Pomoc zagraniczna	dodany (2011.185.1098)*		Pomoc zagraniczna

75080	Działalność badawczo-rozwojowa	dodany (2011.185.1098)		Działalność badawczo-rozwojowa
75081	System powiadamiania ratunkowego	dodany (2015.931)		System powiadamiania ratunkowego
75082	Działalność Biura Krajowej Informacji Podatkowej	dodany (2015.1470)	zmiana brzmienia na Działalność Krajowej Informacji Skarbowej (2017.580)	Działalność Krajowej Informacji Skarbowej
75083	Funkcjonowanie Rady i Biura Rady Dialogu Społecznego	dodany (2015.1470)		Funkcjonowanie Rady i Biura Rady Dialogu Społecznego
75084	Funkcjonowanie wojewódzkich rad dialogu społecznego	dodany (2015.1978)		Funkcjonowanie wojewódzkich rad dialogu społecznego
75085	Wspólna obsługa jednostek samorządu terytorialnego	dodany (2015.1978)		Wspólna obsługa jednostek samorządu terytorialnego
75086	Działalność Instytutu Zachodniego im. Zygmunta Wojciechowskiego	dodany (2016.242)		Działalność Instytutu Zachodniego im. Zygmunta Wojciechowskiego
75087	Ministerstwo Skarbu Państwa w likwidacji	dodany (2017.162)		Ministerstwo Skarbu Państwa w likwidacji
75093	Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były finansowane z rachunku dochodów własnych	dodany (2010.235.1546)	uchylony (2013.1487)	-
75094	Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były realizowane przez gospodarstwa pomocnicze	dodany (2010.235.1546)	uchylony (2013.1487)	-
75095	Pozostała działalność	brak zmian		Pozostała działalność
75097	Gospodarstwa pomocnicze	uchylony (2010.38.207)		-
Dział 751 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa				
75100	Integracja z Unią Europejską	uchylony (2003.68.634)		-
75101	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	brak zmian		Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa
75102	Naczelne organy sądownictwa	brak zmian		Naczelne organy sądownictwa
75103	Biuro Bezpieczeństwa Narodowego	brak zmian		Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
75104	Krajowa Rada Sądownictwa	brak zmian		Krajowa Rada Sądownictwa
75105	Rzecznik Interesu Publicznego	uchylony (2016.1121)		-
75106	Odnaczenia państwowe	brak zmian		Odnaczenia państwowe
75107	Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	brak zmian		Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
75108	Wybory do Sejmu i Senatu	brak zmian		Wybory do Sejmu i Senatu
75109	Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie	brak zmian		Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie
75110	Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne	brak zmian		Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne
75111	Współpraca naukowo-techniczna z zagranicą	uchylony (2005.74.652)		-
75112	Jednostki podległe Instytutowi Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	dodany (2003.68.634)		Jednostki podległe Instytutowi Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
75113	Wybory do Parlamentu Europejskiego	dodany (2004.33.290)		Wybory do Parlamentu Europejskiego
75114	Działalność Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego	dodany (2018.767)		Działalność Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego
75178	Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	brak zmian		Usuwanie skutków klęsk żywiołowych

75179	Pomoc zagraniczna	dodany (2011.185.1098)		Pomoc zagraniczna
75180	Działalność badawczo-rozwojowa	dodany (2011.185.1098)		Działalność badawczo-rozwojowa
75193	Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były finansowane z rachunku dochodów własnych	dodany (2010.235.1546)	uchylony (2013.1487)	-
75194	Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były realizowane przez gospodarstwa pomocnicze	dodany (2010.235.1546)	uchylony (2013.1487)	-
75195	Pozostała działalność	brak zmian		Pozostała działalność
75197	Gospodarstwa pomocnicze	uchylony (2010.38.207)		-

* zmiana nr rozdziału

Źródło: opracowanie własne.

Klasyfikacja budżetowa, wskazując rodzaj działalności, z tytułu której wydatki ujmują się w danym dziale, odwołuje się obecnie do *Polskiej Klasyfikacji Działalności*⁵⁸. W przypadku działów 750 i 751, rozporządzenie Ministra Finansów z 18 lipca 2000 r., odwoływało się jedynie do działu 75 PKD, pn. *Administracja publiczna oraz polityka ekonomiczna i społeczna*. Obecnie obowiązujące rozporządzenie⁵⁹ odwołuje się zaś do 10 działów PKD – w przypadku działu 750 oraz do 8 – w przypadku działu 751 (poniższa tabela). Poza wydatkami dotyczącymi kierowania rodzajami działalności państwa (obecny dział 84 PKD), działy 750 i 751 odwołują się także do działów klasyfikacji PKD obejmujących: roboty budowlane i wykończeniowe oraz utrzymanie porządku w budynkach (działy PKD: 41, 42, 43 i 81), badania naukowe i prace rozwojowe (72), działalność ochroniarską (80), pomoc społeczną bez zakwaterowania (88) oraz działalność bibliotek i archiwów (91).

Na przestrzeni lat 2001-2017, w dziale 750 ujmowane były w szczególności wydatki (głównie dotyczące zarządzania zasobami i rozwoju instytucjonalnego oraz z tytułu wykonywania zadań publicznych określonych ustawami), urzędów obsługujących administrację rządową i skarbową, a także niektórych organów, instytucji i innych podmiotów (np. państwowe osoby prawne, jednostki organizacyjne), podległych/ nadzorowanych przez poszczególnych członków Rady Ministrów. W dziale 751 ujmowane były zaś wydatki ponoszone przez jednostki wskazane w art. 139 ust. 2 UoFP – z wyłączeniem sądownictwa.

Tabela 9 Rodzaje działalności (wg PKD) w ramach działów 750 i 751 klasyfikacji budżetowej

Dział	Symbol klasy PKD	Nazwy grupowania
750	w dniu wejścia w życie rozporządzenia z 18 lipca 2000 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów	
	ex ⁶⁰ 75.11–75.14, 75.21	kierowanie podstawowymi rodzajami działalności publicznej (75.11), kierowanie w zakresie działalności społecznej (75.12), kierowanie w zakresie efektywności gospodarowania (75.13), działalność pomocnicza na rzecz administracji publicznej (75.14), sprawy zagraniczne (75.21)
	obecnie (stan na koniec maja 2018 r.)	
	41.20	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych
	ex 42.11-42.99	roboty związane z budową dróg i autostrad (42.11), roboty związane z budową dróg szynowych i kolei podziemnej (42.12), roboty związane z budową mostów i tuneli (42.13), roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych (42.21), roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych (42.22), roboty związane z budową obiektów inżynierii wodnej (42.91), roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej niesklasyfikowane (42.99)
	43.11-43.22, ex 43.29, 43.31, ex 43.32, 43.33-43.39, ex 43.91-43.99	rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych (43.11), przygotowanie terenu pod budowę (43.12), wykonywanie wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich (43.13), wykonywanie instalacji elektrycznych (43.21), wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych (43.22), wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych (43.29), tynkowanie (43.31), zakładanie stolarki budowlanej (43.32), posadzkarstwo; tapetowanie i oblicowywanie ścian (43.33), malowanie i szklenie (43.34), wykonywanie, pozostałych robót budowlanych wykończeniowych (43.39), wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych (43.91), pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane (43.99)
	ex 68.32	zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
	ex 72.11-72.20	badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie biotechnologii (72.11), badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych (72.19), badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych (72.20)
	ex 80.20	działalność ochroniarska w zakresie obsługi systemów bezpieczeństwa
	ex 81.10	działalność pomocnicza związana z utrzymaniem porządku w budynkach
ex 84.11-84.13, 84.21	kierowanie podstawowymi rodzajami działalności publicznej (84.11), kierowanie w zakresie działalności związanej z ochroną zdrowia, edukacją, kulturą oraz pozostałymi usługami	

⁵⁸ Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 października 1997 r. w sprawie *Polskiej Klasyfikacji Działalności* (Dz. U. Nr 128, poz. 829).

⁵⁹ Rozporządzenie Ministra Finansów z 2 marca 2010 r. w sprawie *szczególnej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych* (Dz. U. Nr 38, poz. 207, z późn. zm.).

⁶⁰ Wyróżnik „ex” oznacza, że objęty danym grupowaniem dział nie wyczerpuje pełnego zakresu wyróżnionego grupowania.

		społecznymi, z wyłączeniem zabezpieczeń społecznych (84.12), kierowanie w zakresie efektywności gospodarowania (84.13), sprawy zagraniczne (84.21)
	ex 88.99	pozostała pomoc społeczna bez zakwaterowania, gdzie indziej niesklasyfikowana
	ex 91.01	działalność bibliotek i archiwów
751	w dniu wejścia w życie rozporządzenia z 18 lipca 2000 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów	
	ex 75.11–75.14	kierowanie podstawowymi rodzajami działalności publicznej (75.11), kierowanie w zakresie działalności społecznej (75.12), kierowanie w zakresie efektywności gospodarowania (75.13), działalność pomocnicza na rzecz administracji publicznej (75.14)
	obecnie (stan na koniec maja 2018 r.)	
	41.20	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
	ex 42.11-42.99	roboty związane z budową dróg i autostrad (42.11), roboty związane z budową dróg szynowych i kolei podziemnej (42.12), roboty związane z budową mostów i tuneli (42.13), roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych (42.21), roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych (42.22), roboty związane z budową obiektów inżynierii wodnej (42.91), roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej niesklasyfikowane (42.99)
	43.11-43.22, ex 43.29, 43.31, ex 43.32, 43.33-43.39, ex 43.91-43.99	rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych (43.11), przygotowanie terenu pod budowę (43.12), wykonywanie wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich (43.13), wykonywanie instalacji elektrycznych (43.21), wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych (43.22), wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych (43.29), tynkowanie (43.31), zakładanie stolarki budowlanej (43.32), posadzkarstwo; tapetowanie i oblicowywanie ścian (43.33), malowanie i szklenie (43.34), wykonywanie, pozostałych robót budowlanych wykończeniowych (43.39), wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych (43.91), pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane (43.99)
	ex 68.32	zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
	ex 80.20	działalność ochroniarska w zakresie obsługi systemów bezpieczeństwa
	ex 81.10	działalność pomocnicza związana z utrzymaniem porządku w budynkach
	ex 84.11-84.13, 84.21	kierowanie podstawowymi rodzajami działalności publicznej (84.11), kierowanie w zakresie działalności związanej z ochroną zdrowia, edukacją, kulturą oraz pozostałymi usługami społecznymi, z wyłączeniem zabezpieczeń społecznych (84.12), kierowanie w zakresie efektywności gospodarowania (84.13)
	ex 91.01	działalność bibliotek i archiwów

Źródło: opracowanie własne.

Obowiązująca do końca 1998 r. ustawa z 5 stycznia 1991 r. *Prawo budżetowe*⁶¹ stanowiła, że działy klasyfikacji budżetowej odpowiadają podstawowym dziedzinom działalności, zaś rozdziały – jednostkom organizacyjnym lub zadaniom budżetowym. Zgodnie z obecnie obowiązującą ustawą z 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*⁶², zarówno działy jak i rozdziały określają rodzaj działalności. O ile jednak w przypadku działów - co do zasady – tak jest, to obecne rozdziały klasyfikacji budżetowej⁶³ często odpowiadają bardziej jednostkom organizacyjnym (np. *Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”*, *Urzędy wojewódzkie*, *Biuro Bezpieczeństwa Narodowego*), lub zadaniom (np. *Usuwanie skutków klęsk żywiołowych*) – niż rodzajom działalności państwa.

⁶¹ Dz. U. Nr 4, poz. 18, z późn. zm.

⁶² Tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.

⁶³ Przynajmniej w ramach omawianych działów 750 i 751.

Spis tabeli, wykresów i rysunków

Tabela 1 Działy i rozdziały w cz. 17. <i>Administracja publiczna</i> w 2018 r.	7
Tabela 2 Wykonanie wydatków budżetu w działach 750 i 751 za lata 2001-2017 (wg tytułów – w mln zł).....	9
Tabela 3 Wykonanie łącznych wydatków BŚE oraz w ramach działu 750 [w tys. zł]	12
Tabela 4 Nazwy rozdziałów odpowiadające nazwom jednostek/ urzędów administracji publicznej ...	17
Tabela 5 Zestawienie wydatków ponoszonych na bieżącą działalność UKE i PGRP w 2017 r.	17
Tabela 6 Wydatki poniesione w ramach funkcji 22. budżetu zadaniowego w latach 2009-2017 [w mln zł].....	22
Tabela 7 Klasyfikacja rozdziałów w działach 91 i 99 – obowiązująca na koniec 1999 r.	27
Tabela 8 Zmiany dokonane w ramach działów 750 i 751 (stan na maj 2018 r.).....	29
Tabela 9 Rodzaje działalności (wg PKD) w ramach działów 750 i 751 klasyfikacji budżetowej	33
Wykres 1 Wydatki części 17. <i>Administracja publiczna</i> wg działów [w tys. zł]	8
Wykres 2 Wykonanie wydatków w działach 750 i 751 (lewa oś – wykres liniowy) oraz ich udział w łącznych wydatkach budżetu państwa (prawa oś – wykres kolumnowy)	9
Wykres 3 Wykonanie wydatków w największych rozdziałach działów 750 i 751	11
Wykres 4 Dynamika zmian wysokości wydatków budżetu państwa oraz wydatków w działach 750 i 751	13
Wykres 5 Struktura łącznych wydatków sklasyfikowanych w działach 750 i 751 (w latach 2001-2017) wg grup wydatkowych	14
Wykres 6 Łączne wydatki sklasyfikowane w działach 750 i 751 w wybranych częściach budżetu państwa.....	15
Wykres 7 Struktura wydatków z tytułu wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych według działów klasyfikacji budżetowej.....	16
Wykres 8 Wydatki na administrację publiczną w rozdziale „Pozostała działalność” poniesione w 2016 r. w wybranych częściach budżetowych [w mln zł].....	18
Rysunek 1 Główne zmiany w klasyfikacji budżetowej po II wojnie światowej	5
Rysunek 2 Główne zmiany w ramach działu „Administracja” dokonane po II wojnie światowej	6